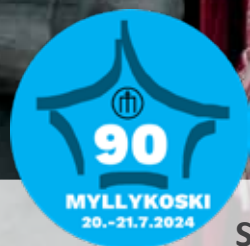

KOTISEUTULEHTI 2024

mennytä ja nykypäivää - ihmisiä ja ilmiöitä

300 vuotta

Sukujuhlat Myllykoskella s. 10-13

TAPAHTUMAT s. 34-35

Me tunnemme Suomen kolkat – ja tiedämme, mitä autovakuutukseltasi tarvitset.

Anna kotikulmiesi lähitapiolalaisen
räättälöidä juuri sinun autollesi paras vakuutus.
lahitapiola.fi/auto

www.nordicgloves.fi

3884

*Ryhmäkoti Luotsi Oy
onnittelee 90-vuotiasta
sukuyhdistystä*

11484

**Niinipuu
on luettavissa
kirjastoverkon kautta
osoitteessa
www.epress.fi**

**Sukututkimuksen
päivä**

11.4.

**Släktforskningens
dag**

#sukututkimuksenpäivä
genealogia.fi/sukututkimuksen-paiva/

Järjestäjät:
Suomen Sukututkimusseura
Suomen Sukuhistoriallinen yhdistys
Sukuseurojen Keskusliitto
Karjalaisten Sukuyhteisöjen Liitto

KULTTUURI

Dokumentin tekijää kiehtovat tarinat

8-9 Helsinkiläinen kirjailija, ohjaaja ja tuottaja Jussi Lehtomäki on jättänyt kädenjälkensä uusimpaan Michael Monroe -dokumenttiin.

HISTORIAA

Puumerkit kertovat taloista

16-17 Ennen vanhaan erilaisin viivoin ja koukeroin erotettiin kylän talot toisistaan. Mänttäreiden kantasijoilta Liikkalastakin löytyy 16 erilaista puumerkkiä.

TAPAHTUMAT

Juhlavuonna tapahtumia riittää

34-35 Sukujuhluvuonna tapahtumia riittää vuoden lähes jokaiselle kuukaudelle. Kuva viime vuoden sukugolf-kilpailusta. Päivitettyä tietoa tapahtumista löytyy verkkosivulta www.niinipuu.fi.

Pääkirjoitus	5	Sukusivut: Sukumuseolla vilkas vuosi	22–23
Uutiset: Mittava taidelahjoitus Poikilo-museoille	6–7	Sukusivut: Suvun vanhin ja In memoriam	24–25
Kulttuuri: Jussi Lehtomäki tekee dokumenttielokuvia	8–9	Urheilu: Sukugolfia vaihtelevassa säässä	26
Teema: Tällainen on Myllykoski	10–11	Urheilu: Historian toinen Mänttäri Open	27
Teema: Sukujuhla- ja kokous Myllykoskella	12–13	Yrittäjäsivut	28–30
Ihmiset: Läksin käymään/Lauluntekijä Jari Uutela	14	Sukuyhdistyksen myyntituotteet	31
Historiaa: Suvun kastemekko	15	Kolumni ja Väinö Puoshaka -sarjakuva	32
Historiaa: Liikkalan puumerkit	16–17	Aluetoimintaa ja Sukuyhdistyksen tiedot	33
Historiaa: Niinipuu on syntynyt etätyönä 30 vuotta	18–19	Tapahtumat	34–35
Sukusivut: Matti Mänttäri, 90, muistelee	20–21		

Brysselin reserviläiset ry

dg Sata **it**

**Astu
sisään:
emuseo.fi**

Punainen Risti
Veripalvelu

Meillä on oma verenluovutusporukka:

Mänttärin Sukuyhdistys

**Mainitse ryhmän nimi verenluovutuksessa,
niin pisteet kertyvät yhteiseen pottiin!**

Niinipuu 31, 2024

www.niinipuu.fi

30. vuosikerta

Julkaisija ja kustantaja

Mänttärin Sukuyhdistys ry.

Toimituksen yhteystiedot:

toimitus@niinipuu.fi

Päätoimittaja I Olli Sipilä

+ 358 40 543 1480, olli.sipila@niinipuu.fi

Toimitussihteeri I Marko Wahlström,

+ 358 400 434 529

marko.wahlstrom@niinipuu.fi

Taitto I Kirsi Juura

tuotanto@niinipuu.fi

Tämän lehden avustajat I

Marja Kytömäki, Marjut Lehto,

Jarmo Lehtomäki, Tuomas Mänttari,

Pia Papinniemi-Vilén, Terhi Puustijärvi ja

Vesa Vainio

Ilmoitusmyynti I Kaisu Venäläinen,

Ari Lehtomäki ja Terhi Ruotsalainen

ilmoitukset@niinipuu.fi

Osoitteenmuutokset

Marko Wahlström

+358 400 552 235

osoitemuutos@niinipuu.fi

Painopaikka: Punamusta Oy, Forssa

Painosmäärä: 13 900 kpl

Kansikuva: Marko Wahlström

ISSN 1283-240X (painettu)

ISSN 2342-9755 (verkkojulkaisu)

Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti
ry:n jäsenClimateCalc CC-000084/FI
PunaMusta MagazineLöydät meidät Facebookista,
Instagramista ja Twitteristä

Facebook: niinipuu

Twitter: @NiinipuuMedia

Instagram: niinipuu

www.niinipuu.fi

PÄÄKIRJOITUS

On juhlan aika

Mänttärin suvun miehet päättivät perustaa sukuyhdistyksen vuonna 1934. Tuohon aikaan alkoi olla muotia perustaa sukuyhdistyksiä. Mänttärin olivat edelläkävijöitä ja kaukonäköisiä ainakin siinä, että alusta alkaen myös naispuolisten suvun jäsenten jälkeläiset olivat yhdistyksen jäseniä. Tämä osaltaan selittää laajan sukututkimuksen ja sitä kautta myös kattavan sukukirjan.

Toinen erikoisuus oli se, että yhdistykseen liitytään automaattisesti syntymän tai avioliiton kautta. Tämä sääntöhän on nykyisen lainsäädännön vastainen ja vuoden 2020 sääntöuudistuksessa tämä korjattiin – yhdistykseen pitää liittyä ja siitä pitää myös pystyä eroamaan.

Moni asia on muuttunut pitkän historian aikana. Yhdistyksen toimintaympäristö on ihan erilainen kuin aiemmin, ja ympäröivä maailma ja yhteiskunta toimii hyvin erilaisessa viitekehyksessä. Lähtökohtiin nähden kyse ei ole enää yhden kylän muutaman talon yhteisöstä, vaan laajalle levinneestä suvusta. Samalla, kun suku on levinnyt ympäri maapalloa myös kytkös suvun kanta-seudulle Liikkalan kylään Mänttärinmäelle hiipuu sukupolvi kerrallaan. Monet ovat jo 15. tai 16. sukupolvea **Tuomas Abrahaminpojasta**. Useilla meistä kytkös kantaiseihin tai -äiteihin, ja kylään on hävinnyt usea sukupolvi sitten. Tämä yhä kiihtyvä katkos tuo uusia näkökulmia myös suvun pitkän työn perinnölle. Millainen rooli yhdistyksellä on tulevana vuosikymmeninä sukuun kuuluville? Hyvä yhdistys osaa uudistua ajan mukana säilyttäen kuitenkin lähtökohtansa ja identiteettinsä.

Nyt on juhlan aika! Mänttärin ovat jo 90 vuotta kokoontuneet yhteen – aluksi vuosittain ja myöhemmin joka neljäs vuosi juhlimaan, tapaamaan tuttuja ja tuntemattomia. Aika kunnioitettava aika lähes katkeamatonta perintöä. Tehdään tänä kesänä se sama – vähän uudistuneena, mutta perinteitä unohtamatta!

Tässä lehdessä on ennakkotietoa kesän sukutapahtumasta. Toivottavasti mahdollisimman moni löytää sukujuhlaviikonlopun tarjonasta itselleen sopivaa ohjelmaa.

Millainen rooli yhdistyksellä on tulevana vuosikymmeninä sukuun kuuluville?

Tervetuloa Myllykoskelle 20.–21.7.2024 viettämään kesäistä viikonloppua ja juhlimaan yhteistä yhdistystämme!

OLLI SIPILÄ (taulu 10775)
suvun päämies

Tyytyväinen keräilijä. Markku Villikka iloitsee, että 1 500 teoksen kokoelma säilyi yhtenäisenä Kouvolan taidemuseo Poikilossa, vaikka haikeus luultavasti valtaakin mielen, kun teokset lähtevät kotoa.

Sukujuuret toivat mittavan taidekokoelman

Markku Villikka toivoo, että hänen lahjoittamansa kokoelma lisäisi Kouvolan mainetta kulttuurikaupunkina ja antaisi tulevaisuuden uskoa kaupungin kehittämiselle laajemminkin

Taidekeräilijä **Markku Villikka** (taulu 3747) lahjoitti viime vuoden lopulla mittavan, 1500 teoksen kokoelmansa Kouvolan taidemuseo Poikilolle.

Kokoelma sisältää maalauksia, grafiikkaa ja veistoksia kaikkiaan 355 taiteilijalta.

Pääosa töistä on hankittu 1990–2010-luvuilla. Kokoelma sisältää kotimaista, kansainvälistä ja naivistista taidetta 1950-luvulta aina 2020-luvulle.

Innostavan opettajan ratkaiseva vaikutus

Alun perin Villikan innosti taiteen pariin Helsingin normaalilyseon kuvaamataidon opettaja, taidemaalari **Erkki Matilainen**. Nossin motto "Non scholae sed vitae" (ei

koulua, vaan elämää varten) toteutui Matilaisen opetuksessa muun muassa runsaina näyttelykäynteinä.

Erityisen vaikutuksen nuoreen Markkuun teki Ateneumin naivistisen taiteen näyttely vuonna 1973. Hän tunsi taidesuuntauksen heti omakseen niin tekijänä kuin taiteen harrastajana. Opettaja huomasi oppilaan innostuksen ja kannusti eteenpäin. Villikan omaa naivistista tuotantoa olikin esillä Suomen Taiteilijaseuran Nuorten näyttelyssä Taidehallissa vain muutamaa vuotta myöhemmin.

Ateneumin näyttelystä tulivat myös Markun ensimmäiset suosikkitaiteilijat **Alice Kaira**, **Håkan Brunberg** ja **Pirkko Lepistö**. Opettaja taisi myös aloittaa Markun taidekeräilyn ehdottamalla töiden vaihtoa. Villikka sai kokoelmansa ensimmäiseksi

tauluksi opettajan kesälomalla maalaaman merimaiseman, opettajan kokoelma karttui Markun naivistisella työllä.

Keräilijän mieltymykset muovaavat kokonaisuuden

Vasta 1980-luvun lopulla Markulla alkoi olla mahdollisuus ruveta hankkimaan taideteoksia.

– Valinnat olen aina tehnyt henkilökohtaisen mieltymysteni ja makuni perusteella. Viime vuosien aikana olen tietoisesti hankkinut jo kokoelmassani olevien taiteilijoiden töitä, jotka täydentävät kokoelmaa. Tavoitteena on ollut, että keskeisiltä taiteilijoilta on varhaiskauden, keskikauden ja myöhäiskauden teoksia.

Villikka kertoo, että kokoelman painopiste

on toisaalta vanhoissa suosikeissa, joihin hän rakastui 1970–80-luvuilla, mutta joita hän pystyi hankkimaan vasta vuosia myöhemmin. Kuvataideakatemiaystäviensä kautta hän on pystynyt kartuttamaan kokoelmaa myös nuorten taiteilijoiden töillä.

Päijätämäläisten taiteilijoiden töitä Villikka on hankkinut erityisesti niinä vuosina, kun hän työskenteli Hollolassa. Kansainväliset teokset taas ovat peräisin ajalta, jolloin hän toimi Kööpenhaminassa kansainvälisen maankäytön kattojärjestön johtajana. Silloin työn puolesta tuli myös matkusteltua paljon eri puolilla maailmaa.

Suurin osa kokoelmasta on suomalaista taidetta muun muassa **Mauno Hartmanilta**, **Outi Heiskaselta**, **Ahti Lavoselta**, **Kimmo Pyyköltä**, **Ulla Rantaselta**, **Kain Tapperilta** ja **Sam Vannilta**. Kansainvälisiä taiteilijoita ovat muun muassa **Karel Appel** ja **Per Kirkeby**.

Villikan mielestä yksi kokoelman vahvuksista on, että teokset ovat hänen omia valintojaan, yhden ihmisen subjektiivinen näkemys nykytaiteen mielenkiintoisista teoksista. Muuten hyvinkin erilaisiin teoksiin luovat yhtenäistä ilmettä niitä valinneen henkilön omat kiinnostuksen kohteet, kuten tausta kaupunkisuunnittelijana, luontosuhde ja värimieltymykset.

Hän toteaa, että vaikka jälkeempään katsottuna kaikki hankinnat eivät ehkä olekaan olleet täysosumia, ne ovat kuitenkin olleet hänen valintojaan siinä ajassa ja ovat osaltaan lisäämässä kokoelman mielenkiintoisuutta.

– Ne hudit ovat vähän kuin vanhassa räsymatossa olevat pienet mustat poikkeamat,

jotka tekevät siitä mielenkiintoisemman kuin jos se olisi täysin sliipattu.

Kokoelma säilyy yhtenäisenä suvun sijoilla

Ajatus kokoelmasta syntyi varsin varhain eli 1980-luvun lopulla.

– Kun hankin ensimmäisen isokokoinen maalauksen, syntyi toive siitä, että kokoelma aikanaan päätyisi johonkin taidemuseoon, Markku Villikka sanoo.

Taidemuseo Poikilo valikoitui hyväksi ehdokkaaksi jo tässä vaiheessa riittävän kokoluokan museona, jolla ei kuitenkaan ollut kovin mittavaa omaa taidekokoelmaa.

Lopullisesti sijoituspäätöksessä ratkaisi kuitenkin kotiseuturakkaus. Vaikka Markku on itse kotoisin Helsingistä, hänen sukujuurensa ovat vahvasti Kouvolan seudulla. Äiti on kotoisin Kaipiaisista ja suku on lähtöisin Enäjärven Villikanmäeltä.

Halusin lahjoittaa kokoelmani nimenomaan Kouvolaan ja Poikilo-museoille, jotta kokoelma saa ansaitsemansa paikan ja aseman sukuni kotipaikkakunnalla, Villikka sanoo.

Hän toivoo, että kokoelma toisi Kouvolaan kulttuurikaupungin mainetta ja antaisi tulevaisuuden uskoa kaupungin kehittämiselle laajemmin.

MARJA KYTÖMÄKI (taulu 3633), teksti

Avajaiset Heinolassa. Pirkko Hartman ja Markku Villikka Viisikon paluu-näyttelyn avajaisissa Heinolan taidemuseossa, jossa osa Markku Villikka-taidekokoelmasta oli esillä tammi-maaliskuussa.

Kokoelman luovutus. Markku Villikka ja puoliso Pirkko Hartman tapasivat tammikuussa Kouvolan kaupungintalolla kaupunginjohtaja Marita Toikan (vas.) ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouko Leppäsen (oik.). – Saamme lahjoituksen myötä laajuudeltaan, merkitykseltään ja taiteelliselta arvoltaan merkittävän taidekokoelman, jonka kaltaisen vain muutamat maamme keskeiset taidemuseot ja niiden kotikaupungit ovat saaneet kokoelmiensa perustaksi, kaupungilla iloitaan.

Rokkistara. Michael Monroesta kertovan tuoreen dokumenttielokuvan tekijätiimissä Jussi Lehtomäki toimi yhtenä käsikirjoittajana ja avustavana ohjaajana.

Tekijällä on aina vallan lisäksi vastuu

Jussi Lehtomäki tekee dokumenttielokuvia, joista tuorein kertoo uiguurinuoresta. Mies oli mukana yhtenä käsikirjoittajana tuoreessa Michael Monroe -dokumentissa.

Helsinkiäinen kirjailija, ohjaaja ja tuottaja **Jussi Lehtomäki**, 42, (taulu 11022) on ollut aina kiinnostunut vanhoista saduista ja niiden kerronnallisuudesta muodosta, erityisesti **Grimmin** ja **H.C. Andersenin** saduista.

Hannu ja Kerttu -sadun tarinan kerrontaa Lehtomäki hyödynsi ensimmäisessä kirjassaan ”Kerrostalosusi” (Myllylahti), joka julkaistiin vuonna 2016. Psykologinen trilleri sai heti hyvät arvostelut.

Elokuvakäsikirjoittamisen opiskeleminen auttoi kirjan kirjoittamisessa, silti kirja piti kirjoittaa moneen kertaan uusiksi.

– Ja vielä kerran olisi pitänyt kirjoittaa uusiksi, Lehtomäki naurahtaa.

Toinen kirja työn alla

Toinen kirjakin on jo työn alla, mutta Lehtomäki ei suostu avaamaan siitä sen enempää kuin, että se on psykologinen trilleri.

– Liikaa ei kannata lupaila mistään mitään; sukulaiset alkavat muuten kysellä, että milloin julkaistaan, Lehtomäki nauraa.

Lehtomäki valmistui Inkeröisten lukio-osta, opiskeli Kouvolassa tradenomiksi ja medianomiksi silloisessa Stadiassa. Taiteen maisteriksi hän valmistui Aalto-yliopistosta.

– Dokumenttilinjalle on vaikea päästä, sinne valitaan kaksi per vuosi. Ensinnakkotehtävät ja sitten viikon mittaiset pääsykokeet.

Aalto-yliopistossa Jussi Lehtomäki sai kannustusta, että pitää olla optimistinen ja tehdä omia juttuja sekä pitää olla ylpeä teke-

mästään. Eikä vain piilotella osaamistaan. Eli vähän päinvastoin kuin kymenlaaksolaisena oli oppinut toimimaan – vaatimattomuus ei aina kaunista.

Valmistumisen jälkeen alalla eteneminen ja pysyminen vaatii Lehtomäen mukaan olemista oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Pitää olla käytettävissä silloin, kun tehtävään tarvitaan ja oman nimen pitää tulla esille monien nimien joukosta.

Ei hauskaa, vaan pöyhköä

Isona projektina Jussi Lehtomäellä oli Tonttuakatemia-joulukalenterin teko, joka julkaistiin jouluna vuonna 2019. Sarjaa on käyty katsomassa 14,6 miljoonaa kertaa.

– Toivomus oli, että tekisin siitä hauskan. Sitä en halunnut tehdä, vaan halusin

tehdä joulukalenterista pöhkön. Kun kaikki yrittävät liikaa, sitten siitä tulee hauska. Näyttelijätkin sanoivat, että tätä he ovat aina halunneet päästä tekemään. Tavoite oli tehdä joulukalenteri, jota lapset haluavat katsoa vielä 30 vuoden päästä.

Joulukalenteri oli iso ja aikaa vievä projekti. Se kesti Lehtomäen osalta kahdeksan kuukautta; sitä ennen sarja oli jo käsikirjoitettu. Sarjan ohjaajana Lehtomäki pääsi mukaan ison tiimiin, jossa sai valita niin näyttelijöitä kameran eteen kuin tekijöitä kameran taakse.

Aaveiden jäljillä -sarjan ohjaajaksi Lehtomäki päätyi juuri kuten voi päättyä.

– Makasin laiskasti värinmäärittely-yksikön sohvalle Aallon lopputyöelokuva tehdessä. Tuottajan puhelin soi, että tarvittaisiin ohjaaja uuteen sarjaan!

Se kymenlaaksolaisuus välillä nostaa päättään haastattelussa, kun Lehtomäki hieman yrittää häivyttää omaa rooliaan kameran takana. Enemmän korostuu hyvä ryhmätyö kuin yksittäinen tekijä.

– Ohjaajan työ on osata puhua samaa käytännön kieltä kaikkien tekijöiden kanssa. On eri asia puhua lavastajan kanssa kuin äänisuunnittelijan kanssa.

Autoritääriäinen toimintatapa ei toimi Jussi Lehtomäen mukaan Suomessa; täällä ei tarvitse puhua jollekin välikäden kautta, vaan kaikki tekevät töitä yhdessä.

– Etenkin dokumenteissa toimitaan pienellä porukalla. Siellä kaikki kantavat toistensa tavaroita, Lehtomäki kehuu.

Dokumentti uiguurinuoresta

Kaksi päivää ennen haastatteluhetkeä valmistui esityskopio dokumentista nimeltä "Passu". Dokumentti kertoo 18-vuotiaasta Suomessa asuvasta uiguurinuoresta.

Vaikka dokumentit pyritään käsikirjoittamaan etukäteen, tarina saattaa muuttua kuvauksen edetessä. Alun perin dokumentissa kuvattiin useita eduskuntaan pyrkiviä päähenkilöitä, kuuden vuoden ajan kuvattu dokumentti alkoi kuitenkin keskittyä vain yhteen henkilöön, Passuun.

Dokumentin teko Lehtomäen mukaan perustuu luottamukseen. Kuvausryhmä kulkee mukana ja kuvaa myös päähenkilön yksityiselämää. Silti mitä tahansa ei voi tuoda julkisuuteen ja se tekijöiden on ymmärrettävä. Passu-dokumentin päähenkilön kuuluminen kiinalaiseen vähemmistöön tekee sen, että dokumenttia katsoo myös Kiinan valtion valvova silmä. Siksi Lehtomäki korostaa, että dokumentin tekijällä on aina vallan lisäksi vastuu.

Luovalla alalla pitää kestää epävarmuutta ja yllättäviä pettymyksiä. Pitkään valmisteltu käsikirjoitus tai työn aloittaminen ei tarkoita sitä, että työtä koskaan julkaistaan. Esimerkiksi jos rahoitusta ei löydy, hankkeet keskeytetään. Kuukausien työ saattaa mennä hukkaan.

Rokkistaran mukana

Erikoisjoukot-televisiosarjan toinen kausi alkoi tänä talvena. Ensimmäisellä kaudella Lehtomäki oli mukana yhtenä käsikirjoittajista, nyt toisella kaudella toimittajana. Tehtäviin kuului pitkien taustahaastattelujen tekeminen. Ensimmäisen kauden käsikirjoitus oli Kultainen Venla -ehdokkaana.

Vastikään valmistui myös dokumentti **Michael Monroesta**, jossa Lehtomäki oli mukana työryhmässä käsikirjoittajana ja avustavana ohjaajana. Tämän dokumentti oli työnä pitkäaikainen, se kuvattiin vuosien 2020–2023 välisenä aikana.

– Mielenkiintoinen dokumentti. Hienoa, että pääsee sukeltamaan maailmoin, joista ei tiedä mitään. Kyseessä on kuitenkin Suomen suurimpia rokkistaroja.

Helsingissä asuva Lehtomäki käy vapaa-ajalla pelaamassa sulkapalloa. B-junioriksi asti lajina oli jalkapallo Myllykosken Pallossa, jonka jälkeen peliura jatkui vielä vähän aikaa Inkeröisten Purhassa. Nykyisinkin jalkapallo kuuluu elämään, tosin television ääressä Liverpoolia kannattaen. Kotona kannustajana ja keskustelijana on **Riikka-puoliso**.

JARMO LEHTOMÄKI (taulu 11020), teksti

Ryhmätyössä voimaa. – Suomessa kaikki tekevät töitä yhdessä, Jussi Lehtomäki kiittelee.

Kaiho Republic Oy

Pöhkö joulukalenteri. Jussi Lehtomäen vuonna 2019 Ylellä julkaistua Tonttuakatemia-sarjaa on katsottu jo 14,6 miljoonaa kertaa.

Marja Manninen

Suosikkiyhtye. Äimän yleisöä yhtyeen 50-vuotiskonsertissa Kulttuuritalo Wanhan Rautakaupan kirjahallissa elokuun lopulla 2023.

"Ei tämä ollut mikään syrjäkylä"

Piristynyt Myllykoski kutsuu Mänttärin kulttuurin äärelle heinäkuuisena viikonloppuna.

Mänttärin Sukuyhdistys kokoontuu sydänkesän viikonloppuna, 20.–21. heinäkuuta, Kouvolaan Myllykosken Seuratallolle. Viikonloppun aikana kaikille avoimia oheistapahtumia on Myllykosken lisäksi Anjalassa, Liikkalassa ja Haminassa.

Kun sukuyhdistys edellisen kerran kokoontui Myllykoskelle vuonna 2012, tehtaan lopettaminen oli tuoreessa muistissa ja hallitsi kylän ilmettä. On aika palata katsomaan, mitä Myllykoskelle nyt kuuluu.

Otetaan oppaaksi **Marja Mannisen** tuore kirja "Mylsä mielessä ja mediassa – Toimittajamuistoja kahdeksalta vuosikymmeneltä".

Toimittajat muutoksen kuvaajina

Manninen haastattelee kirjassa 15 entistä ja nykyistä Myllykoskella syntynyttä tai myllykoskelaisutunutta toimittajaa, jotka ovat työnsä uutisoineet keskeisessä Kymenlaaksossa ja muuallakin maailmassa tapahtuneista muutoksista ja myös kokeneet toimittajan työn rajun muutoksen. Manninen itse aloitti toimittajana Kymen Keskilaaksossa ja jäi eläkkeelle 43 vuotta myöhemmin Ylen Mos-

kovan kirjeenvaihtajana.

Kirja on omistettu haastateltujen toimittajien työtovereille **Reijo "Reka" Kuparille** (29.1.1931–21.12.2022). Toimittajakunnan lisäksi Myllykoskea ja mediaa muistelevat Myllykosken yhteiskoulun pitkäaikainen rehtori **Reijo Pajuoja** ja Myllykoski Oy:n viimeinen tehtaanojohtaja **Sverre Norrgård**. Muistot ulottuvat 1950-luvulta aina näihin päiviin asti.

Myllykoskelta on alkanut poikkeuksellisen monen toimittajan ura. Toimittajan työn ja painoalan kehityksen kuvaus kertoo samalla paikkakunnan kehityksestä laajemminkin. Tietotekniikan kehitys ja digitalisaatio ovat muovanneet työskentelytapoja, lehtien lukumäärä on vähentynyt ja ilmestymistiheys harventunut. Netistä on tullut entistä tärkeämpi julkaisualusta myös perinteisille lehdille ja uutisetkin luetaan tai katsotaan yhä useammin somekanavilta.

Kari Huusari (taulu 1166) on kokenut toimittajan työn muutoksen 1980-luvulta lähtien Anjalankosken Sanomista monen toimituksen kautta nykyiseen työhön Luumäen Lehdessä. Toimittajan työ ei ollut hänelle ihan ensimmäinen kiinnostuksen kohde, mutta

Myllykosken lukion äidinkielen opettajien ja luokanvalvojien **Oili Kuparin** ja **Anneli Aholan** johdattamina hän lopulta päätyi toimittajaksi, eikä ole uravalintaansa katunut.

Paikallislehdissä Huusari on elänyt myös kaikki median tekniset muutokset saksitaitosta sähköiseen sivunvalmistukseen ja verkkojulkaisuun, välillä vauhdilla, jossa on vaarana, että jutun sisältö jää sivuasiaksi. Joskus tosin "vanhan ajan juttukin" voi yllättää.

– Juhannuksena olin tekemässä juttua Kanuskosken lavalta, jonne **Eino Grönillä** on ollut vuosikausia tapana tulla juhannuspäivän keikalle. Paikalla oli kaiken ikäistä väkeä. Yllättäen nettijuttu sai myös ihan valtavasti klikkauksia ja kommentteja.

Positiivisia merkkejä on jo näkyvissä

Huusari on asunut ja työskennellyt eri puolilla maata, mutta palannut aina kotiseudulle, missä edelleen on lapsuudenkoti.

– Tänne sitä aina palaa, kun on mylsäläiseksi kasvanut ja täällä koulut käynyt.

Myllykosken tehtaanojohtaja oli Huusarileikin hirvittävä järkytys, vaikka oma elanto ei tehtaasta tullutkaan. Myllykoski oli kuitenkin vielä 1990-luvulla paikka, johon tultiin.

Ylen ruotsinkielinen toimitus oli jopa tehnyt jutun Myllykoskesta vauraana paikkakuntana, jossa oli maan rikkaimmat poikamiehet. – Ei tämä ollut mikään syrjäkylä.

Monen muun tavoin Huusari iloitsee Myllykosken ilmeen piristymisestä. Vaikka kylällä on edelleen tyhjiäkin liikehuoneistoja, marketteihin ei ole pakko lähteä. Erikoisliikkeitäkin löytyy, Muotitalo Lehto palvelee edelleen ja Miinan Kenkä on varmaan yksi suomen parhaista kenkäkaupoista sekä palvelun että valikoiman puolesta.

– Täällä on edelleen myös palveleva kirjasto, aktiivinen kulttuuritalo, hyvät ulkoilumahdollisuudet ja Kymijoki on edelleen kaunis. Mutta ihmiset ovat paras voimavara. Kaikki ne ihmiset, jotka toimivat ja ovat innokkaita suunnittelemaan uutta.

Seudulla on useita hankkeita vireillä

Kulttuurikeskus Wanhaa Rautakauppaa tapahtumineen ylistävät kaikki. Myös urheilutoimittaja **Pertti Tapola**, joka eläkepäivinä viettää vaimon kanssa paljon aikaa vanhalla kotitalalla Myllykosken Rautakorvessa. Hänkin kehuu paikkakunnan palvelutarjontaa.

Työvuosina Myllykoski oli Tapolalle rauhoittumisen ja latautumisen paikka. Edelleen kotikylään on hyvä tulla niin rentoutumaan kuin nauttimaan hyvistä liikuntamahdollisuuksista tai kuntoilemaan oikein kunnolla metsäpalstalla raivaussahan kanssa. Talviasuttavassa vapaa-ajan asunnossa aika kului mukavasti myös kaupunkiasunnon putkiremontin aikana.

Paikallislehti Keskiläakson päätoimittaja **Stiina Kokkonen** vinkkaa tutustumaan paikallishistoriaan Ankkapurhan teollisuusmuseossa.

– Toivottavasti alueen vahva teollisuusperintö ei pääty. Uhkakuvat ovat kyllä olemassa.

Jos Inkeröisten tehtaiden kohtalo on uhka, Kokkonen näkee myös paljon mahdollisuuksia. Hän luettelee vireillä olevia hankkeita.

– Sippolan perukoilla on suunnitelmissa aurinkosähkö- ja tuulivoimaloita. Iso datapalvelukeskus Ummeljoelle toisi paljon uutta toivoa ja tietysti tärkeitä työpaikkoja seudulle ja koko Kouvolaan.

Myös Kulttuurikeskus Wanhan Rautakaupan perustaja **Tarja Tornaues** näkee kehityksen suunnan jo kääntyneen.

– Olen jo pari vuotta uumoillut, että tämä kylä tulee muuttumaan ja kasvamaan. Tämä on persoonallinen yhteisö, josta on hyvät yhteydet kaikkiin ilmansuuntiin. Muuttoliikekin on kääntynyt niin päin, että Myllykoski oli viime vuonna muuttosuhteessa plussalla 11 henkilöä.

Työpaikka ei ole ainut syy muuttaa

Tornaues on yksi niistä ihmisistä, jotka ovat luoneet uutta toivoa alueelle.

– Kuntien hallinnossa harvoin oivalletaan, että muuttopäätöksiin vaikuttaa nimenomaan kulttuuritarjonta: onko paikkakunnalla lapsille harrastustoimintaa, onko kirjastoa ja konsertteja tai muita tapahtumia, järjestetäänkö kansalaisopistossa kursseja, hän sanoo.

– Työpaikka ei ole ainoa syy muuttaa, tänne tulevat ovat myös virikkeellistä ympäristöä etsiviä lapsiperheitä ja eläköityneitä, kakko-sasunnon ostajia ja loma-asukkaita.

Marja Manninen muistelee kirjassa paikallista 1970-luvulla suosioon nousutta Äimä-yhtyettä, jonka 50-vuotisjuhlakonsertti pidettiin Myllykoskella viime kesänä. Äimän myllykoskelaisjäsenistä **Hannu Seppänen** käy enää harvakseltaan kotikylässä.

– Mutta kyllä Myllykoskella käynti aina herättää rakkaita muistoja, mielelläni siellä käyn tilaisuuden tullen. Vaikka moni paikka siellä on muuttunut tehtaan alasajon jälkeen, täytyy kuitenkin ihailla joukkoa, joka jaksaa järjestää tapahtumia ja ylläpitää Wanhaa Rautakauppaa ja siihen liittyviä toimintoja. Kyläyhdistys on voimissaan ja hieno muisto jäiksin siitä, kun sain esiintyä **Jonne**-poikani

kanssa torilla, kun Myllykoski valittiin vuoden kymenlaaksolaiseksi kyläksi 2020.

Stiina Kokkonen mielestä Myllykoskella ja lähiympäristössä on paljon mielenkiintoisia kohteita, joita ei riittävästi osata tuoda esille.

– Myllykoskella tehdasalue Kerhon tilausravintolan ympärillä on hieno, samoin Koivusaaren uimala. Reunan kustantamo ja kirjahalli on elämys, kehuu hänkin Kulttuuritalo Wanhaa Rautakauppaa.

Tornaueksen perustama Kulttuuritalo Wanhaa Rautakauppaa on jo muodostunut olohuoneeksi, josta saa kirjojen lisäksi pulakahvit ja viinilasillisen, pääsyliput seudun tapahtumiin ja vaikkapa MyPan fanituotteet.

– Suuri asia on vilkastunut tapahtumatuotanto. Pienten konserttien ja kirjailtojen lisäksi Kymi Kantrista on kuudessa vuodessa tullut Suomen suurin juurimusiikkifestivaali ja Kymi Libri on suurin kirjamesstupahtuma Helsingistä itään, Tornaues kertoo.

Tervetuloa näkemään ja kokemaan

Erityistä kirjailijoiden ostaman Reunakustantamon toiminnassa on Tornaueksen mukaan se, että se järjestää koulutusta, kirjoituskursseja ja lukupiirejä.

– Suosittu on yllättäen filosofiaklubi, jossa saa pohtia maailmanmenoa. Kustantamo on myös tuonut paljon Kymenlaakson kirjailijoita Suomen kartalle ja auttanut suku- ja kyläkirjojen tekijöitä tuottamaan laadukkaita julkaisuja. Lauantaina 4.5. on muuten tilaisuus, jossa sukukirjaa, kylähistoriikkaa tai elämäkertaa suunnittelevat saavat ilmoittautua syys-marraskuussa pidettäviin työpajoihin.

Tornaues näkee "kulttuuritalon" toiminnan kaikkia aloja yhdistävänä. Yhteistyökumppaneita on Pelastakaa Lapset -järjestöstä Lionseihin. Tapahtumatuotannossa hankitaan muun muassa äänitekniikka, järjestysmiehet ja ruokatarjoilu paikallisilta yrittäjiltä.

Stiina Kokkonen kannustaa tulijaa tutustumaan myös muuhun lähialueen runsaaseen kulttuuritarjontaan.

– Nuorisokeskus Anjala kartanomiljöössä on upea paikka. Kartanossa on Kouvolan upein lava esiintyä ja katsomo luonnon helmassa.

Myös Sippolan aktiivisuus saa kiitosta Kokkoselta.

– Taidekeskus Antareksen ympäristössä tapahtuu vaikka mitä. Siellä on mielenkiintoinen taideyhteisökin ympärillä. Ja Anjalassa on vanha Wreden hautausmaa, jossa voi kuvitella, että kummitelee.

MARIA KYTÖMÄKI (taulu 3633), teksti

Toimittajat työn äärellä. Pertti Tapola (vas.) ja Juha Jokinen selostamassa jousiammuntaa Barcelonan helteessä vuonna 1992.

Sukukokous ja -juhla Myllykosken seuratalolla

Alan huiput lauantain sukututkimusseminaarissa.

MISTÄ TULET, MINNE MENET?

MYLLYKOSKI. Sukujuhla viikonloppu alkaa kaikille avoimella ja maksuttomalla Mistä tulet, minne menet -sukututkimusseminaarilla Myllykosken Seuratalon (Myllykoskentie 7) kokoustilassa lauantaina 20.7. Seminaarin ohessa Seuratalon lämpiössä kello 10–17 järjestetään paikalliset sukumessut, johon yleisöllä on vapaa pääsy. Omalla esitelypisteellään mukana ovat Suomen Sukuhistoriallinen Yhdistys, Sukuseurojen Keskusliitto, Uskin Sukuseura, Mustosten Sukuseura, Kaarniemen Sundbergien sukuseura, Kolehmainen ja Markkastein Sukuseura, Tapola-Metsen sukuseura, Virolahden Koskelat, Pihlhjerta knaappisuku, Metsäkylän Paavolat Sukuseura, Kymenlaakson sukututkimusseura, Pohjois-Kymen Sukututkijat, Mänttärin Sukuyhdistys ja Reuna Publishing House.

Sukututkimusseminaari alkaa kello 11.45. Seminaarin avaa Mänttärin Sukuyhdistyksen valtuuskunnan puheenjohtaja **Olli Sipilä**.

Ensimmäisenä luennoitsijana estradille astuu sukututkimuskouluttaja, yrittäjä **Juha Vuorela**, jonka aiheena on "Sukututkimuksen ABC – miten alkuun?". Hän kertoo, miten aloittaa sukututkimuksen tekeminen ja millä välineillä sekä valottaa yleisestä tietosuojasetuksesta (GDPR).

Sukututkimuksen ABC - miten alkuun?

Seuraavana luennoi filosofian maisteri, sukututkija, yrittäjä **Ari Kolehmainen** aiheesta "DNA-sukututkimuksen perusteet – hyvä vai paha sukututkimukselle?" Lisäksi hän pitää seminaaripäivän ajan DNA-klinikkaa, jossa voi tarkemmin tutustua testeihin, niiden tekemiseen ja käytännön prosessiin (näytteenotto mahdollinen).

Lounastauon (kello 13.30–14.30) jälkeen filosofian maisteri, sukututkija **Jere Markkanen** esittelee käytännön toteutuksen perinteisen sukututkimuksen ja DNA-tutkimuksen keinoin otsikolla "Erään suvun jäljillä – Anjalan Muhniemen Hohti-suvun alkuperä DNA-testien ja asiakirjojen valossa".

Seminaarin päättää filosofian maisteri, väitöskirjatutkija **Ari Vesalainen**, jonka aiheena on "Tekoäly sukututkijoiden apuna".

Seminaariyleisölle on varattu mahdollisuuksia esittää kysymyksiä luennoitsijoille. Mänttärin Sukuyhdistyksen ja Pohjois-Kymen Sukututkijoiden järjestämä seminaari päättyy noin kello 16.30.

Seminaarin ohjelma löytyy verkkosivulta www.niinipuu.fi.

Viikonlopun oheishjelmaa

> Valmistelutalkoot Myllykosken Seuratalolla (Myllykoskentie 11) torstaina 18.7. ja perjantaina 19.7. kello 15/16 alkaen. Ilmoittaudu mukaan niin talkoisiin kuin viikonlopun vapaaehtoisiksi toimijoiksi sähköpostitse osoitteella sukujuhla@niinipuu.fi tai tekstiviestillä/WhatsAppilla numeroon 0400 552 235.

> Kaikille avoin Mänttärin Open -frisbeegolfkilpailu Ankkapurhan 20-väyläisellä radalla (Ankkapurhantie 11) Anjalassa lauantaina 20.7. kello 9.30 alkaen (kisa alkaa kello 10). Järj. Ankkapurha Disc Golf Club ja Mänttärin Sukuyhdistys.

> Kädentaitojen pop up -näyttely Myllykosken Seuratalon (Myllykoskentie 11) lämpiössä lauantaina ja sunnuntaina 20.–21.7. klo 10–17. Vapaa pääsy. Käsityöläiset voivat ilmoittautua 1.5. mennessä sähköpostitse osoitteella sukujuhla@niinipuu.fi.

> Opastettu kävelykierros "Patruunan jäljillä" Myllykoskella (lähtö Seuratalolta) klo 11. Hinta: 10 euroa/henkilö, maksu oppaalle käteisellä tai kortilla. Mukaan mahtuu 25 henkilöä, ilmoittautumiset ennakkoon sähköpostitse osoitteella sukujuhla@niinipuu.fi. Järj. Kouvolan Matkailuoppaat ry.

> Kotiseutumuseo Sukumuseo (Asemankulma 9, Liikkala) avoinna lauantaina ja sunnuntaina 20.–21.7. kello 10–17. Lauantaina paikalla on myös museo-opas. Vapaa pääsy.

> Arja ja Ekke Lekander opastavat vierailijoita Liikkalan Vallien (Pien-Liikkalantie 408) historiaan lauantaina 20.7. kello 12–14. Vapaa pääsy. Kohde on omatoimisesti tutustuttavissa koko päivän ajan. Järj. Liikkalan-Ruotilan kyläyhdistys.

> Näytelmä "Aamupuhde Mänttärin talossa vuonna 1668, joskus heinäkuun alkupuolella", avoin kenraaliharjoitus Seuratalon (Myllykoskentie 11) juhlasalissa lauantaina 20.7. kello 17. Vapaa pääsy.

> Iltajamit Kerholla (Tehtaankaari 3) lauantaina 20.7. kello 18 (ovet aukeavat), kello 19–24 (terassilla, säävaraus). Soitosta vastaa Pyötsiä Bros. Vapaa pääsy.

> "Lasten maailma" Seuratalolla (Myllykoskentie 11) ja sen viereisellä nurmialueella sunnuntaina 21.7. kello 11–17: muun muassa piirustushaaste lapsille. Vapaa pääsy.

> Huomionosoitukset/muistamiset 90-vuotiaalle Mänttärin Sukuyhdistykselle Seuratalon lämpiössä sunnuntaina 21.7. kello 12 alkaen.

SUKUKOKOUS JA SUKUJUHLA

MYLLYKOSKI. Tänä vuonna 90 vuotta täyttävän Mänttärin Sukuyhdistyksen neljän vuoden välein järjestettävä sukukokous ja -juhla pidetään Kouvolan Myllykoskella sunnuntaina 21.7.

Päivä alkaa perinteisesti juhla- ja palveluksella Myllykosken kirkossa (Myllykoskentie 11) sunnuntaina 21.7. kello 10. Kaikille avoimessa messussa saarnaa teologian tohtori, tutkija **Seppo Sipilä** (taulu 10777).

Juhla alkaa sääntömääräisellä sukukokouksella Myllykosken Seurat-alolla (Myllykoskentie 7) kello 13. Kokouksessa valitaan yhdistyksen valtuuskunnan puheenjohtaja ja valtuuskunta kaudelle 2024–2028 sekä hyväksytään toimintakertomus vuosilta 2020–2023.

Juhla alkaa kello 15. Juhlan juontajiksi on kiinnitetty näyttelijäkaksikko, isä ja tytär **Jyrki Mänttari** ja **Mesihelmi Mänttari** (taulu 7547).

Tervehdyssanojen jälkeen Myllykoskelta otetaan yhteys ulkosuomalaisiin Mänttäreihin videotervehdyksin tai etävideoyhteyksin. Kouvolan kaupungin tervehdyksen tuo kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja **Mikko Jaanu**.

Juhlapuheen pitää lahtelainen kansanedustaja, lakimies (Master of Laws) **Ville Skinnari** (taulu 11365). Hän on toiminut kansanedustajana vuodesta 2015 ja oli vuosina 2019–2023 kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri. Tällä hetkellä hän on perustuslakivaliokunnan ja ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnan jäsen sekä suuren valiokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan varajäsen.

Juhlassa esitetään **Raija Mänttärin** (taulu 2955) käsikirjoittama sekä **Keijo Kumannon** (taulu 3853) muokkaama ja ohjaama kuvaelma "Aamupuhde Mänttärin talossa vuonna 1668, joskus heinäkuun alkupuolella".

Aamupuhde Mänttärin talossa vuonna 1668.

Luvassa on myös kuvakavalkadi "Niinipuun varjossa 2.0–Suku kuvina", jossa valokuvat suvun historiasta heijastuvat valkokankaalle musiikkiesityksen siivittämänä. Juhlan päätteeksi Mänttärin sukulaulun uusien sovitusten tekijät **Mikael Villanen** (o.s. **Sipilä**, taulu 10777) ja **Johannes Österlund** (taulu 234) esittävät teoksensa livenä.

Sukujuhla päättyy kakkukahveihin kello 17 alkaen.

Sukujuhlaa voi seurata suorana verkossa Niinipuun verkkosivujen kautta.

Ohjeita sukujuhlaan saapuville

- > Sunnuntaina 21.7. järjestetään buffet-lounas (kinkku-/kasviskuisaus, salaatti, leivät, levite, ruokajuomat ja jälkiruokakahvi) Myllykosken Seurat-alolla (Myllykoskentie 7) kello 11–13. Hinta: 10 euroa/henkilö. Myyntipisteeltä voi ostaa ruokalippuja klo 10.30 alkaen, maksu: pankkikortti, MobilePay tai käteinen.
- > Sukujuhlaan liittyvät mahdolliset tiedustelut: sukujuhla@niinipuu.fi. Lisätietoja ja päivittyvä ohjelma: www.niinipuu.fi.

Ville Skinnari

Sukutaidetta kahdeksannen kerran

HAMINA. Järjestyksessään kahdeksas Mänttärin suvun taiteilijoiden taidenäyttely järjestetään Haminan pääkirjaston Kirjastogalleriassa (Rautatienkatu 8) keskiviikosta sunnuntaihin 10.7.–3.8. kello 11–18.

Näyttelyn kaikki teokset tulevat nähtäville myös Niinipuun verkkogalleriaan.

Sukutaidetta oli ensimmäistä kertaa taidegalleriassa esillä kulttuuritalo Wanhan Rautakaupan yhteydessä Kouvolan Myllykoskella elokuussa 2021. Silloin nähtävillä oli kuukauden ajan 38 teosta tai teoskokonaisuutta 14 taiteilijalta.

Näyttelyssä oli tarjolla niin arkkitehtuuria, kuvataidetta, keramiikkaa ja veistoksia sekä videotaidetta.

– Tulevassa näyttelyssä ei ole teemaa, vaan tavoitteena on jälleen koota mahdollisimman laaja-alainen kattaus, jossa edustettuina ovat niin usean taiteen lajit kuin eri ikäkausia edustavat taiteilijat, näyttelykoordinaattori **Marko Wahlström** korostaa.

Suvun taiteilijoiden toivotaan ilmoittautuvan näyttelyyn viimeistään 1.5. puhelimitse numeroon + 358 400 552 235 tai sähköpostitse osoitteella sukutaide@niinipuu.fi.

Näyttely pystytetään 4.–9.7. ja avajaiset ovat keskiviikkona 10.7. Näyttelyn purku tapahtuu heti viimeisen aukiolopäivän jälkeen.

Taidenäyttelyitä on pidetty aiemmin vuosina 1996 (Liikkala), 2000 (Inkeroinen), 2004 ja 2008 (Hamina), 2012 (Myllykoski), 2016 (Kotka) ja 2021 (Myllykoski).

Niinipuun varjossa 2.0 - Suku kuvina

-kuvakavalkadi

Majoitusvaihtoehtoja

Myllykosken Kerho Oy:

> Riverman Center (Keltakankaantie 5), hostel-majoitus, 1–4 henkilön huoneet (sis. petivaatteet ja perusaamiaisen), 50 euroa/yö, tarjolla 39 huonetta, 77 sänkyä

> Kerho (Tehtaankaari 3), 2 hh huone, 135 euroa/yö, hotellitasoinen (sis. aamiaisen), huoneita 12 henkilölle

> Honkakoti (Kirkkotie 6) yksiöitä (1 h+k+kph) kalustettuna, 65 euroa/yö (ei aamiaista)

Varaukset sähköpostitse osoitteella info@seuratalo.fi.

Tiedus-telut: 044 242 9888/Sole Huotari.

Lisää majoituspaikkoja ja lisätietoja niistä löytyy verkkosivuilta www.visitkouvola.fi tai www.visitkotkahamina.fi. Varaa viikonlopun majoitus suoraan seudun majoituspaikoista mahdollisimman ajoissa.

Tekstinikkari. Laulaja–lauluntekijä Jari Uutelalle on ollut aina tarve ilmaista itseään – niin musiikin kuin tekstien kautta.

Laulaja–lauluntekijä kaipaa näkökulmia

Kouvolan Myllykoskella varttunut laulaja–lauluntekijä **Jari Uutela** (taulu 3052) julkaisi helmikuun alussa uuden singlensä.

Poikkeuksellisesti mies on nyt täysin muiden tekemän kappaleen äärellä. Hän on tähän asti levyttänyt joko kokonaan ja tai osittain omia kappaleitaan.

Tuore biisi on tuottaja **Sami ”Samson” Tamminen** yhdessä lauluntekijä **Tuomas Aarnion** kanssa tekemä ”Silmät tottuvat pimeään”.

”Mitä sulle kuuluu?”

Kappaleen tematiikka käsittelee mielenterveyttä, joka on nuorten parissa päivätyötään tekevälle miehelle erittäin tärkeä aihe.

Hän on nähnyt myös omassa lähipiirissään mielenterveyden aiheuttamia haasteita.

– Biisissä minua kosketti jotenkin se ajatus, miten me kohtaamme toisen ihmisen. Jos vaikkapa kysyt minulta, että mitä sulle kuuluu, niin oletko valmis kuulemaan, mitä

minulle kuuluu.

– Vastaat, kun kysyn varovaisesti, että miten sulla menee, haluatko rehellisen vastauksen väisän, minkä kaikki haluaa kuulla”, kappaleen alussa lauletaan.

Uutela kuvailee kappaleen tekstiä hienoksi.

– Mitä enemmän tulee ikää, sitä tärkeämmältä tuntuu se, mitä ja mistä kulmasta haluaa laulaa, 42-vuotias laulaja sanoo.

Kolme albumia, lukuisia singlejä ja 1 500 keikkaa

Uutela on julkaissut kolme albumia (Läpikulkumatkalla 2012, Henkilökohtaista 2016 ja Kolmas kerta toden sanoo 2022) ja kymmeniä singlejä. Kappaleita on strii-mattu vuosien aikana yhteensä yli kolme miljoonaa kertaa.

Miest tunnetaan ahkerana esiintyjänä, joka on tehnyt yli 1 500 keikkaa elämänsä aikana.

– Viime vuonna tein vähän vajaa 40 keikkaa, kouluvalmentajana Tampereella työskentelevä mies laskeskelee.

Uutela on osallistunut myös Idols-laulukilpailuun (2003), Talent Suomi -kykyjen etsintäkilpailuun (2009), X Factoriin (2018) ja The Voice of Finlandiin (2024).

Musiikillinen luomisvoima sukujuurista

Uutelan musiikillinen luomisvoima periytyy hänen sukujuuriensa kautta. Perheen isä lauloi hyvin ja oli mukana Myllykosken Metallimiesten kuorossa.

– Toki äitini isän puoleisesta suvusta on löytynyt myös pelimanni, hän pohtii musiikillisia juuriaan.

Jari Uutela uskoo, että kiinnostus musiikkiin heräsi hänen kaksi vuotta vanhemman isoveljensä **Jussin** – Rylos-yhtyeen kitaristi – innostamana.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti ja kuva

Haastattelun voi lukea kokonaisuudessaan verkkosivulla www.niinipuu.fi.

Nimet keskiössä. Asta Huovilan ompelaman kastemekon punaisten ja sinisten kukkien sekä valkoisten sudenkorentojen keskellä on 84 nimeä.

Kastemekko kätkee helmoihinsa 84 nimeä

Liikkalalainen Asta Huovila ompeli mekon 82 vuotta sitten. Aarre ei ole enää käytössä, vaan arvokkaasti kehystettynä.

Äiti ja poika. Asta Huovila ja esikoispoikansa Markku vuonna 1942. Kuva on otettu vanhasta valokuvasta.

Sippolan Liikkalassa varttuneen **Asta Huovilan** (taulu 349, 5504) vuonna 1942 ompelama kastemekko ehti 78 vuoden aikana kerätä helmoihinsa 84 nimeä joko Astan itsensä, tai hänen tyttäriensä kirjailemina. Punaisten ja sinisten kukkien sekä valkoisten sudenkorentojen keskelle ei enempää oikein mahtuisikaan.

Huovilan perheen esikoisen **Markun** (taulu 350) nimi komeilee keskellä etumusta nuoremmat sisarukset ympärillään ja helmoihin levisivät muun muassa lapset, lapsenlapset ja serkut.

Ympyrä sulkeutuu sattuvasti ja tarkoituksellakin Markun pojanpoikaan, vuonna 2019 mekkoon nimensä saaneeseen **Eeroon**. Niinpä mekon nauhakin on jätetty siniseksi, tyttöjen käyttämä punainen on sekin toki tallessa.

Nykyään mekkoa saa katsoa muttei koskea; se elää arvokkaasti kehystettynä säilyen näin jatkossakin suvun aarteena. Se muistuttaa menneistä tärkeistä hetkistä ja ruokkii niidenkin katselijoiden mielikuvitusta, jotka eivät ihan jokaista nimeä tunnista.

Mitä mahtoi nuori vaimo esikoista odottaessaan ja pukua ommellessaan miettiä; liekö Asta tai miehensä **Lauri** arvasivat tyllihelmoille näin pitkää tarinaa?

Joka tapauksessa tänä keväänä mekko sekä Markku täyttävät kunnioitettavat 82 vuotta.

PIA PAPINNIEMI-VILÉN, teksti ja kuvat (taulu 355)

Lauri Augustinpoika Huovila oli syntynyt vuonna 1922 ja puolisonsa Asta Velamo Olavintytär Vakkari vuonna 1924.

			
Ahola	Hannula	Huovila	Hykkyrä
			
Härmä	Keskever	Kujala	Liikkanen
			
Mänttäre	Niemelä	Pytty	Seppälä
			
Tani	Turkia	Ukko	Vakkari

Kuusitoista merkkiä. Liikkalan talojen puumerkkejä vuonna 1776 Haminan konsistorin asiakirjan pohjalta.

Merkkejä puussa, raudassa ja paperilla

Puumerkkien taustalla on ruotsin kielen sana bomärke, joka tarkoittaa asunnon merkkiä.

Erikoisia harakanvarpaita, viivoja ja koukeroita voi vieläkin nähdä joissakin Liikkalan taloissa. Vaikkapa aitan seinässä, haravassa, taikinatinussa tai jopa rautakangessa. Mitä ne oikein ovat?

Sana puumerkki tulee ruotsin kielen sanasta bomärke, joka tarkoittaa asunnon merkkiä. Puumerkki oli useimmiten talon merkki, mutta joskus myös henkilökohtainen.

Puumerkki oli satoja vuosia tärkeä omistusta osoittava merkki. Sillä merkittiin tarve-esineitä ja allekirjoitettiin asiakirjoja, kuten kauppa-kirjoja. Talkoissa käytetyt esineet merkittiin

omistajan puumerkillä, jotta ne löysivät takaisin oikeaan taloon.

Puumerkin valinta oli varsin vapaata. Otettiin käyttöön sopivan tuntuinen merkki, kunhan samanlaista ei ihan lähisuudulla näkynyt. Suorat viivat olivat suosittuja, ne oli helppo kaivertaa ja piirtää. Talon puumerkki säilyi usein sukupolvesta toiseen. Talosta pois muuttanut nuorukainen teki joskus kotitalonsa merkkiin pikku muutoksen. Jos taloon tuli uusi omistaja, hän jatkoi siinä vanhastaan olevan puumerkin käyttöä tai toi oman merkkinsä mukanaan.

Kirjoitustaito oli pitkään harvinainen

Lukutaito levisi Suomessa nopeammin kuin kirjoitustaito. Lukemista testattiin kinkereillä ja osaajat pääsivät rippikouluun.

Jos rippikoulu jäi väliin, sai unohtaa naimakaupat ja sepäs motivoi katekismusta tavaamaan. Niinpä 1800-luvun alussa jo puolet suomalaisista osasi lukea.

Sen sijaan kirjoitustaito oli pitkään harvinainen ja vielä 1900-luvun taitteessakin vain alle puolet 15 vuotta täyttäneistä osasi kirjoittaa. Puumerkkejä siis tarvittiin 1900-luvullakin ja vasta 1950-luvun jälkeen allekirjoitukset

korvasivat ne kokonaan. Viime vaiheessa puumerkit olivat usein nimikirjaimia.

Liikkalan talojen puumerkkejä

Haminan konsistorille vuonna 1776 toimitetussa asiakirjassa on allekirjoituksena useita Liikkalan talojen puumerkkejä. Tuohon aikaan kirjuri kirjoitti henkilön nimen ja henkilö vahvisti sen puumerkillään. Harva oli kuitenkaan sulkakynään tottunut, käsi saattoi vapista ja muste tuhrata.

Oheiseen kuvaan on konsistorin asiakirjan pohjalta piirretty Liikkalan puumerkkejä vuodelta 1776. Puumerkit saattoivat kuvata taloon liittyviä esineitä, mistä esimerkkeinä asiakirjassa ovat vaikkapa Pytyn hankoa ja Hykkyrän varstoja muistuttavat merkit.

Huovilan ja Seppälän pystyviivoista koostuvia puumerkkejä kutsutaan aitamerkeiksi. Ne oli helppo iskeä kirveellä tai vesurilla omiin aitaosuuksiin. Kujalan puumerkki on härän merkki, sen sanotaan kuvaavan härän päätä.

Rasti oli Suomen yleisin puumerkki ja Vakkarin rasti on vielä ruudun sisällä kehyksissä. Mänttärillä on harvinainen kirkollinen merkki, jossa on huippuna risti.

Puumerkkejä Liikkalan esineissä ja asiakirjoissa

Mänttärin sukumuseossa on esillä puuastia, niin sanottu piimäpunkka, johon on kaiverrettu Mänttärin puumerkki ja vuosiluku 1833. Muutamista Liikkalan taloista voi tarkkasilmäinen edelleen löytää puumerkin rakennuksen seinästä, esimerkiksi aitan oven yläpuolelta.

Mirja-Liisa Seppälä (taulu 116) nouti verrannaltaan hyvin säilyneen puuharavan. Siihen on kaiverrettu Seppälän puumerkki, jollaista talossa käytettiin ainakin 1800-luvulla. Merkki näyttää muinaisen riimukirjoituksen omistamista tarkoittavalta o-kirjaimelta (othila), mistä idea on ehkä saatu.

Eira Porvari (taulu 7796) esitteli talon nurkalla olevaa rautakankea, jonka päässä on kolme uraa allekkain. Se on ollut Huovilan talon puumerkki jo 1700-luvulla. Samat viivat näkyvät myös talon vanhoissa asiakirjoissa, joita Eiralla on tallessa.

Raija Puhakka (taulu 5433) on säilyttänyt arvokkaita puuesineitä ja esitteli niitä aitan rapulla. Pytyn talon hankoa muistuttava puumerkki on kaiverrettu taikinatiinuun vuosiluvun 1844 kera. Sama merkki on lankojen kehinpuissa, vuosilukuna 1814.

Pekka Niemellä (taulu 4382) on piharakennuksessaan kiinnostavia vanhoja esineitä. Talon puumerkki näkyy sielläkin kehinpuissa. Merkki on Mänttärin perua, mutta ristin ylin sakara on jätetty pois. Muutos lienee tehty, kun tila on jaettu ja yksi on halunnut oman puumerkin. Sama merkki näkyy myös talon asiakirjoissa.

Veino Vakkari (taulut 2851, 1662) esitteli asiakirjoja, joissa on Vakkarin puumerkki, rasti

Mänttärillä on
harvinainen
kirkollinen merkki,
jossa on huippuna
risti

ruudussa. Puumerkki löytyy myös Vakkarin riihen seinästä. Veino muistaa, että merkki oli kaiverrettu esimerkiksi talon sirppeihin, jotka olivat usein pelloilla talkookäytössä.

Juha Tuomela (taulu 4026) lähetti kopion vuonna 1947 tehdystä kauppakirjasta. Yksi allekirjoitus on vielä silloinkin tehty puumerkillä, jonka kaupanvahvistaja on todistanut oikeaksi.

Puumerkkikapulan mysteeri

Matti Pukarinen (taulu 4622) toimitti Mänttärin sukumuseoon puukapulan, johon on kaiverrettu vuosiluku 1873 ja useita puumerkkejä. Se on ollut koristeena oven yläpuolella **Antti Seppälän** (taulu 4620) talossa Liikkalassa, mutta alkuperäistä tarkoitusta ei tiedetä.

Kapulassa on neljä Mänttärin merkkiä, Seppälän merkki, Pytyn merkki ja tunnistamaton puumerkki. Lisäksi kapulassa näyttäisi olevan numerot 9 ja 7. Kansallismuseon amanuenssi arveli, että se saattoi olla niin sanottu vuorokapula. Sellainen kiersi talosta taloon osoittamassa vuoroa esimerkiksi hollikyytiin tai tienhoitoon.

Liikkalan talojen historiaa tutkinut **Seppo Sippu** antoi paljon tietoja kylän puumerkeistä. Hän kertoi myös, että 1800-luvulla Liikkalassa oli käytössä virallisempiakin viestikapulaita (budkavel). Niillä välitettiin talosta taloon tieto kiireellisistä asioista, kuten tulipalon sammutuksesta. Esimerkiksi Liikkalan hovi on käskytännyt viestikapulalla lampuotejaan. Viestikapulan laiminlyönnistä joutui käräjille.

Puumerkkikapulasta voi tehdä monenlaisia arvailuja, mutta varmuutta sen käyttötarkoituksesta on vaikea saada. Ainutlaatuinen esine joka tapauksessa.

Puumerkit olivat tärkeä osa Liikkalan seudun elämää monen sukupolven ajan.

VESA VAINIO (taulu 1859), teksti ja kuvat

Jos lukijoilla on lisätietoja tai kuvia puumerkeistä, Niinipuun toimitus ottaa niitä kiitollisena vastaan. Tiedot voi lähettää sähköpostitse osoitteella toimitus@niinipuu.fi.

NÄKÖKULMA

Mänttärin puumerkin arvoitus

Mänttärin puumerkki on monille sukumerkistään tuttu. Vanhin asiakirjoista löydetty Mänttärin merkki on vuodelta 1707. Sen raapusti sulkakynällä **Tuomas Tuomaanpoika**, joka oli yksi suvun kantaisän **Tuomas Abrahaminpojan** (taulu 1) pojista.

1600-luvun alussa syntynyt Tuomas Abrahaminpoika oli pitäjän merkkimies, muun muassa valtiopäiväedustaja ja lautamies, mutta hänen piirtämänsä puumerkkiä ei ole löydetty dokumenteista.

Risti puumerkissä oli harvinainen

Puumerkkejä on Suomessa eniten tutkinut rovasti **Paavo O. Ekko**, joka keräsi niitä tuhansia erityisesti Lounais-Suomesta. Hänen kokoelmassaan on myös Mänttärin puumerkkiä muistuttavia, joissa on huippuna risti.

Ekko luokitteli sellaiset kirkolliseksi merkeiksi, eräänlaisiksi pelkistetyiksi kirkon kuviksi. Risti puumerkissä oli ennen 1800-lukua harvinainen muilla kuin kirkkoon jotenkin liittyvillä taloilla.

Ekon laatimassa taulussa on esimerkkejä hänen löytämistään kirkollisista puumerkeistä, joista muutama on ulkomailtakin. Merkkien käyttäjissä on ollut kirkonrakentajia, pappiloita, kirkon naapuritaloja ja kirkonvartijoita.

Mänttärei kirkkoa pystyttämässä

Kirkko nousi vuonna 1668 Liikkalan lähitienoilta, kun Sippolan puinen kappelikirkko valmistui. Liikkalan ja lähikylien talonpoikien piti toimittaa kirkon rakennustyömaalle tukkeja, nauloja ja muita tarvikkeita. Suurena ratsutilana Mänttärei oli varmaankin merkittävästi mukana kirkon rakennustalkoissa.

Eikä siinä kaikki. Kantaisä Tuomas Abrahaminpoika osallistui Kymenkartanon läänin talonpoikaissäädyn edustajana Tukholman valtiopäiville vuonna 1668. Hän sai siellä läpi anomuksen neljästä tynnyristä viljaa Sippolan uutukaiselle kirkolle ehtoollisviinien hankintaa varten. Tämä oli ansiokasta, koska yleensä valtiopäivillä mätkäistiin pelkkiä uusia rasituksia talonpoikien niskaan.

Voimme vain arvailla milloin ja miksi Mänttärille valittiin harvinainen kirkollinen puumerkki. Olipa valinnan syy mikä tahansa, niin merkkiin oli hyvät perusteet. Mänttärin talolla on ollut kirkkoon ja sen rakentamiseen liittyviä meriittejä jo 1600-luvulla.

VESA VAINIO (taulu 1859), teksti

Mänttärin suvun vanhat piirretyt puumerkit on taltioitu Mänttärin sukukirjan sivulle 16.

Paperi rullalta. Niinipuu painetaan rotaatiopainossa, jossa paperi tulee rullalta painotelojen väliin kulkevana katkeamattomana ratana. Paperirata leikataan sivuarkeiksi vasta painotyön loppuvaiheessa.

Kohdistukset kuntoon. Painaja tarkistaa painamisen alkuvaiheessa, että värit ovat kohdistuneet oikein painoarkilla.

Lehtinippu. Painamisen jälkeen lehdet siirtyvät osoiteistukseen.

Etätyönä jo 30 vuoden ajan

Näin syntyy Niinipuu-lehti, eli matka tekijöiltä lukijoille.

Mänttärin Sukuyhdistyksen julkaiseman kotiseutu-lehti Niinipuun tarina alkaa maaliskuulta 1995, jolloin ilmestyi lehden historian ensimmäinen numero.

Palataan kuitenkin ajassa kolme vuotta taaksepäin siitä, kun ensimmäinen painotuore lehti ilmestyi lukijoiden postilaatikoihin ja -luukuista.

– Kelloseppä **Aarre Mänttari** (taulu 7538) sai minut houkutteluksi seuraajakseen sukuyhdistyksen valtuuskuntaan vuonna 1992. Kun sitten valtuuskunnan kokouksessa esittäydettiin ja kerroin työskennelleeni parikymmentä vuotta Jyväskylässä Kansan Uutisten aluetoimittajana, **Eero Mänttari** (taulu 10787) tuumasi ohimennen, että nythän mekin voidaan ruveta tekemään sukulehteä, Niinipuun toimitussihteerinä vuosina 1995–2006 toiminut **Jarkko Mänttari** (taulu 3940) muistelee.

Samoihin aikoihin, keväällä 1993, johtokunnan silloinen puheenjohtaja **Reijo Mänttari** (taulu 9704) vaikutui Toikander-Hohti sukuseuran julkaisemasta Hohto-lehdestä – ja etenkin sukulehden hyödyistä sukuyhteyden luomisessa.

Valtuuskunta käsitteli lehden julkaisua keväällä 1994

Kun lehtiasiaa oli ollut esillä valtuuskunnan kokouksessa keväällä 1994, Eero Mänttari

ryhtyi ponnokkaasti tekemään suunnitelmia hankkeen toteuttamiseksi.

– Sattumoisin Sukuseurojen keskusliitto järjesti saman vuoden syyskuussa Lohjalla kaksipäiväisen sukulehtikurssin, jonne minut lähetettiin hakemaan ideoita sukuseuran lehden julkaisemiseen. Sain Eerolta mukaani pitkän listan lehdentekoon liittyviä asioita selvitetäväkseni, Jarkko Mänttari jatkaa.

– Minua lukuunottamatta kurssilaiset olivat kokeneita sukuseura-aktiiveja, joille lehden teko oli aika uusi juttu. Minä taas olin vasta tullut mukaan sukuyhdistyksen toimintaan, mutta minulla oli toimittajakoulutus ja yli 20 vuoden työkokemus lehtien teosta.

Mänttärille arvokkainta oppia olivatkin keskustelut sukuseuratoiminnassa kokeneempien kurssilaisten ja kurssin vetäjien kanssa.

– Kuulin monenlaisia opettavia tarinoita eri sukuseuroista, myös toiminnassa vaaravista vaaroista. Niiden perusteella päätin lupautua Mänttärin Sukuyhdistyksen lehdentekijäksi sillä ehdolla, ettei lehteä käytetä uskonnollisen eikä poliittisen käännytystyön välineenä.

Valtuuskunta päätti historiansa ensimmäisessä ylimääräisessä kokouksessa syksyllä 1994, että sukuyhdistys alkaa julkaista omaa lehteä.

Mänttiremmi-nimi tyrmättiin liian rohkeana

Ensimmäinen toimitussihteeriksi ryhtyi miet-

timään uudelle lehdelle myös sopivaa nimeä.

– Sukulehtien nimet ovat usein pliisuja tyyliin Sukuviesti ja Sukusanomat. Minulla oli lehdelle useita ehdotuksia, joista mielestäni paras oli Mänttiremmi. Se kuitenkin tyrmättiin liian rohkeana. Minulle kelpasi kyllä myös Eero Mänttärin ehdottama hillitympi Niinipuu.

Toimitussihteerillä riitti työsarkaa, sillä alusta asti ole tärkeää, että kaikki lehteen tarjotut tekstit muokataan rakenteeltaan ja kieliasultaan moitteettomaan kuntoon.

– Aika monta talvilomapäivää juttujen kirjoittamisessa ja käsittelemisessä sitten meni niiden 12 vuoden aikana, jolloin toimin Niinipuun toimitussihteerinä. Mutta se kannatti. Lehestä tuli hyvä ja taso on säilynyt, josta kiitokset ahkeralle ja osaavalle **Markolle (Wahlström)**, hän kiittää seuraajaansa.

Taittajia, toimittajia, ilmoitusmyyjiä

Alusta asti lehti on valmistunut etätyönä. Toimitussihteerin vaihtuessa lehden toimituksen osoite siirtyi Jyväskylästä Porvooseen.

Ensimmäiset viisi vuotta lehden ulkoasusta vastasi Kymen Sanomien graafikkona työskennellyt kotkalainen **Seppo Vakkari** (taulu 2968). Kuudennesta numerosta alkaen lehden taitosta on huolehtinut kouvolaalainen **Kirsi Juura** (taulu 5598).

Lehden ilmoitusmyynnistä ovat vuosien varrella vastanneet **Eeva Puustinen** (taulu 4019), **Eeva Ristola** (taulu 11040), Eero

Mänttäre, **Ari Lehtomäki** (taulu 11022), **Lauri Lehtomäki** (taulu 11022), **Petra Antikainen**, **Kaisu Venäläinen** (taulu 2847) ja **Terhi Ruotsalainen** (taulu 11484).

Alkuvuosina lehden tilauksista ja osoitteenmuutoksista huolehtivat **Aini Rantanen** (taulu 11080), **Eeva Puustinen** ja **Aila Huovi** (taulu 2951).

Lehden vakituksia toimittajia ovat olleet **Raija Mänttäre** (taulu 2955), **Eila Korjala** (taulu 8562) ja **Jarmo Lehtomäki** (taulu 11020). Vakituksina avustajina ovat toimineet sarjakuvapiirtäjä **Tuomas Mänttäre** (taulu 3978), valokuvaaja **Timo Huovila** (taulu 2007), toimittaja **Marjut Lehto** (taulu 11774), toimittaja **Terhi Puustijärvi** (taulu 3100), toimittaja **Marja Kytömäki** (taulu 3633), valokuvaaja **Hannu Mäkinen** (taulu 5220) ja toimittaja **Vesa Vainio** (taulu 1859).

Lehden päätoimittajina ovat toimineet sukuyhdistyksen valtuuskunnan puheenjohtajat eli suvun päämiehet **Jorma Mänttäre** (taulu 11480) vuosina 1995–2012, **Anssi Paasivirta** (taulu 10793) vuosina 2012–2020 ja **Olli Sipilä** (taulu 10775) lokakuusta 2020 alkaen.

Lehden levikki suurimmillaan 17 000 kappaletta

Ensimmäisenä vuonna lehti postitettiin lähes 7 000 kotitalouteen. Vuonna 1999 painosmäärä oli noussut jo 11 500:aan.

Suurimmillaan lehden levikki on ollut vuosina 2001, 2002 ja 2004, jolloin lehteä painettiin 17 000 kappaletta. Tällä hetkellä lehden painosmäärä on 13 900 kappaletta.

Niinipuun kaksi ensimmäistä vuotta (numerot 1–2) lehti painettiin Nettopainossa Kouvolassa ja Joutsassa sekä seitsemän seuraava vuotta (numerot 3–9) Savion Kirjapaino Oy:ssä Keravalla. Seuraavien kahdeksan (numerot 10–19) lehden painopaikkana toimi helsinkiläinen Cosmoprint Oy jonka omisti **Kari Jaakkola** (taulu 16009).

Alkuvuosina osoiterekisteristä tulostetut osoitetarrat kiinnitettiin ja lehdet niputettiin postitusta varten talkoilla. Paino- ja postitustalogistiikan kehittyessä Niinipuun osoitteistus on hoidettu viimeisen 10 vuoden ajan painotalosta, joka tulostaa osoitteet tiedostosta lehden takakanteen ja toimittaa lehdet suoraan jakeluyhtiölle.

Kouvolalainen painotalo Scanweb Oy vastasi lehden painamisesta vuosina 2014–2016 ja Hämeenlinnan Offset-Kolmio Paino Oy vuosina 2017–2020.

Viimeiset neljä vuotta (2021–2024) Niinipuu on painettu Forssassa ja Tampereella PunaMusta Oy:ssä, joka on osa PunaMusta Media -konsernia.

Niinipuun jakelusta lukijoille ja tilaajille ovat lehden historian alusta asti vastanneet Posti Oy:n jakajat.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti

PETRI MYLLYNIEMI, kuvat

Tuntumaa lajiin. Väinö Puoshaka-sarjakuvaa piirtävä Tuomas Mänttäre (vas.) on myös Mänttären Sukuyhdistyksen valtuuskunnan jäsen. Valtuuskunnan viime vuoden kokouksessa Lahden Hiihtomuseossa hän tutustui ampumahiihtoon. Oppaana toimi museon asiakaspalvelija Mika Myllynen.

Väinö Puoshaka -sarjakuvasankari on seikkaillut jo 1980-luvun alusta saakka

Sarjakuvan tekijä paljastaa: “Alter egolleni löytyi kalevalaiselta kuulostava nimi”.

Niinipuun sivuilla lehden toisesta numerosta asti julkaistun sarjakuvan piirtäjä, helsinkiläinen **Tuomas Mänttäre** (taulu 3978) paljastaa, että Väinö Puoshaka on jo pitkäaikaisempi sarjakuvasankari ja myös hänen tietynlainen alter egonsa.

– Olen tehnyt Puoshakoja 1980-luvun alusta alkaen eri teemoilla. Se ilmensi 1980-luvulla oikeustieteen opiskelijoiden Pykälä ry:n lehdessä opiskelijan näkökulmalla.

Vuosina 1985–2018 sarjakuva ilmestyi Liikennepoliittinen yhdistys Enemmistö ry:n lehdessä ja havainnoi ironisesti liiallisen autoilun ongelmia. Koko sivun mittaisia Enemmistö-Puoshakoja löytyy yhä verkosta osoitteesta www.enemmisto.fi.

– Niinipuun Puoshaka on kolmas Puoshaan rooli ja niitä aloin tehdä, kun muistaakseni päätoimittaja **Jorma Mänttäre** (taulu 11480) tai toimitussihteeri **Jarkko Mänttäre** (taulu 3940) kuuli sarjakuvaharrastuksestani ja pyysi minulta sukusarjakuvaa.

Sanan ja kuvan yhdistäminen kiehtoo

Sarjakuvan nimen taustaa tekijä ei itsekään muista sitä.

– Väinö Puoshaka kuulosti minusta jämäkältä ja hiukan kalevalaiselta suomalaisen sankarin nimeltä, Tuomas Mänttäre muotoilee.

Sarjakuvastripin aiheen keksiminen vaatii Mänttären mukaan miettimistä, mutta lopulta joku idea aina syntyy.

– Välillä hauskenpi, välillä vähän laimeampi.

Sama perusajatus kytkee Niinipuun sarjakuvan synnyn taustalla.

– Ensimmäinen pitää keksiä idea ja sen jälkeen toteuttaa se kuvallisesti olennaiseen keskittyen. Sanan ja kuvan yhdistäminen on minusta kiehtovaa ja samalla haastavaa.

Mänttären mukaan suomalaiset tai ihmiset ylipäänsä eivät ole hyviä palautteen antajia, mikä pätee niin Mänttäreihin kuin Pykälän tai Enemmistö ry:n jäseniin.

– Yleensä puheenjohtaja ja lehden toimittaja antaa lyhyen myönteisen palautteen. Muilta ei kuulu mitään. Tosin eipä ole tullut koskaan kielteistäkään palautetta.

Piirtäminen on Tuomas Mänttäreille muutenkin vapaa-ajan harrastus.

– Maalailen välillä elävää mallia työväenopiston kursseilla sekä piirrän tai maalaan aina lomamatkoilla sen maiseman, mikä näkyy Airbnb-asunnon tai hotellin ikkunasta.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti ja kuva

Viipurin luno säilyi. Matti Mänttari käveli vuonna 2014 Viipurissa vanhalla koulureitillään.

Vihollisellakin on sielu

Kunnallisneuvos Matti Mänttari, 90, muistelee lapsuuttaan sota-aikana Viipurissa ja Liikkalassa.

Marraskuun viimeisen päivän aamu Viipurissa vuonna 1939 valkeni lauhana ja harmaana. Kello oli yhdeksän ja isoveljeni **Olli** (taulu 3913) ja **Paavo** (taulu 3916) olivat jo menneet kouluun sekä isä **Evert Mänttari** (taulu 3912) töihin Osuusliike Torkkelin pääkonttoriin.

Niin kuin aina, istuimme minä ja pikkusiskoni **Helka** (taulu 3912) keittiön pöydän ääressä aamukaakaojuomassa, kun kaupungin ilmahälytyssireenit alkoivat soida. Äiti **Saimi** (taulu 3912) koetti olla näyttämättä pelkoaan, mutta kyllä me lapset tiesimme, että nyt oli tosi kyseessä.

Äiti oli pakannut valmiiksi tavaroitamme ja laukkuja mahdollista pakenemista ajatellen. Isä oli jo järjestänyt meille kuljetusta. Tiesimme, että huolettomat päivämme Viipurissa olivat katoamassa.

Kohti Liikkalaa ja evakkoa

Jo samana päivänä pakkauimme kaikki opettaja **Hakkaraisen** perheen kanssa kuorma-autoon tavaroinemme ja suunnistimme kohti Liikkalaa ja evakkoa.

Äiti ja pikkusisko istuivat auton edessä isän ajaessa ja me pojat Hakkaraisen perheen kanssa auton lavalla villiteihin kääriytyneinä.

Taakse jäivät rakkaat kotikadut, tutut rakennukset kuten Viipurin pyöreä torni ja vilkas, kansainvälinen ja eläväinen kaupunki

entisine leikkipaikkoihin. Tuo päivä käänsi meidän ja koko Suomen elämän ja historian uuteen, epävakaaseen aikakauteen.

Osuuskaupalla 60 toimipaikkaa Viipurissa

Ajoimme suoraan takaisin isän kotiseudulle. Majoituimme nyt Liikkalaan, Kosen taloon, jossa asui isän 14 vuotta vanhempi sisar **Hilda Ahola** (3904) perheineen.

Isä palasi heti perheen turvaan saatuaan takaisin Viipuriin huolehtimaan työtehtävistään: 60 toimipaikan toiminnasta, joita koettiin pitää yllä ilmahyökkäyksistä huolimatta.

Isä siirsi heti talvisodan alettua tärkeimmät arkistot ja tavaravarastoja myöhemminkin useaan otteeseen yhteensä 24 riiheen Liikkalan Mänttärinmäelle.

Lapset eivät usein isää noina aikoina tavanneet, mutta kirjeet kulkivat mahdollisuuksien mukaan kotoa isän luo ja myös isä kirjoitti kotiin kuulumisiaan.

Luistelua joen jäällä Kosen maatilalla

Aikaa vietettiin aluksi Kosen maatilalla, jossa oli talven ilot ja leikit lasten ulottuvilla. Seurana oli monta pikkuserkkua, koska isän isosiskolla Hildalla oli tytär **Hanna** (taulu 3905), jonka lapset olivat kanssamme samaa ikäluokkaa.

Luisteltiin läheisen joen jäällä, hiihrettiin, laskettiin mäkeä ja pelailtiin pelejä. Joulukin vietettiin Kosella. Kuusi haettiin metsästä

ja koristeltiin, joulupukkikin kävi. Omasta lahjapakelistani löytyivät niin sanotut Nurmekset, irtoterät, jotka kiinnitettiin monoihin luistelua varten.

Paavo-veljeni piirteli taitavana piirtäjänä ilmataisteluista kertovia tarinoita, muiden lasten seurattuna. Voittajat ja häviäjät tarinassa oli helppo arvata! **Kalevi**-serkku ja Paavo tekivät itse "oikeat kaasunaamarit" ohjeiden mukaan kaasuhyökkäystä silmälläpitäen.

Tunnelmat olivat vakavat

Joulun jälkeen muutettiin noin kilometrin päähän joen toiselle puolelle, isän veljen **Augustin** (taulu 3910) isännöimään, isän vanhaan kotitaloon, Akulaan, joka oli myös maatala.

Akulassa hiljennettiin joka ilta yhdessä hartaushetkeen ja virsiä veisattiin urkuharmoinen säestyksellä. Joku talon väestä piti yleensä lyhyen hartauspuheen.

Lapsen mieleeni jäi myös unohtumattomana August-sedän vaimon **Hiljan** (taulu 3910) sanat siitä, että vihollisellakin on sielu, kun hän kuuli muiden moittivan venäläisiä lentäjiä ilmahyökkäyksiä alettua. Jo Kosella oli Hilda-täti kertonut kortinpeluun olevan syntistä puuhaa, kun pelasimme Mustaa-Pekkaa. Tunnelmat olivat sodasta johtuen usein vakavat, ja kristinuskosta haettiin sekä lohtua että turvaa.

Akulassa ei kuunneltu radiota. Niinpä me

lapsetkin juoksimme naapuriin, jossa asui isän serkku **Otto** ja kuuntelimme siellä viimeisimmät uutiset sodan vaiheista.

Pian isä kuitenkin löysi meille oman vuokratalon, jossa asuimme lyhyen aikaa. Syksyllä koulu alkoi minullakin ja kävelin ensimmäiselle luokalleni kouluun Inkeröisiin, jossa olin vain marraskuuhun asti.

Kesänviettoa Sippolan Savijärvellä

Kaikki kesät vietimme kuten ennen sotaakin kesähuvilallamme Savijärvellä, josta oli muodostunut meille lapsille ja koko perheelle tärkeä ja rakas paikka.

Usein olimme siellä ilman isää, koska työ ja erilaiset velvollisuudet veivät hänet Viipuriin tai Helsinkiin. Kun isä tuli, teimme yhdessä paljon erilaisia puutarhatöitä, maalasimme ja korjasimme rakennuksia sekä kalastimme ja saunoimme koko perhe vaikka keskellä päivää.

Meillä oli pitkä laituri, jota pitkin sitten kilvan juoksimme ja hyppäsimme veteen. Myös urheilimme ahkerasti ja vieraita kävi usein. Sukulaislasten **Sepon** (taulu 10790) ja **Eeron** (taulu 10787) tuloa oikein odotimme. Saimi-äidin nimipäivillä oli joskus yli sata vierasta.

Meille oli hankittu myös iloksemme passi, jota härnäsimme ja juoksimme sitten pakoon. Sodan äänet kuuluivat joskus kaukaa Savijärvellekin.

Muutto Inkeröisistä Helsinkiin

Niin sanotun välirauhan ajan – Moskovan rauhasta 13.3.1940 kesäkuuhun 1941 – asuimme ensin Inkeröisissä, sitten muutimme Helsinkiin. Isä toimi kansanhuoltoministeriössä osastosihteerinä.

Helsingissä asuimme aluksi Ruoholahdessa, jossa jatkoin koulunkäyntiä. Koska olin tottunut jo Viipurissa kulkemaan kaupungin keskustan kaduilla, opin nopeasti liikkumaan myös Helsingissä. Koulumatkan Ruoholahdesta Kansallismuseon nurkilla sijaitsevaan kouluunkin kävelin heti itsenäisesti.

Muutimme vastavalmistuneeseen kerrostaloon, jossa asui myös **Hella Wuolijoki**; ehkä siksi talossa oli portinvartijakin. Muutimme kuitenkin pian Munkkiniemen Puistotielle ja koulukin vaihtui. Munkkiniemen aika oli lapsille elokuvien, hiihtoretkien ja monien leikkien aikaa.

Kovin paljoa eivät välirauhan tapahtumat näkyneet meidän elämässämme muuten kuin välillisesti isän töiden kautta. Pitkäaikainen, jo Inkeröisten aikainen apulaisemme, niin sanottu Hannulan täti eli **Helena Hannula** ja hänen tyttärensä, joka välillä asui meillä äitinsä sijaan apuna, olivat kiinteä osa perhettämme.

Liikekannallepano alkaa

Kesäkuun alussa vuonna 1941 uudelleen sotaan joutumisen uhka johti reserviläisten

kutsumisen ylimääräisiin harjoituksiin. Kohta alkoikin varsinainen liikekannallepano.

Juhannuksen alla isä sai kutsun ja rannikotykistön vääpelinä komennuksen Suomenlinnaan, Isoosaaren linnakkeeseen. Kesäkuun 25. päivän suurpommitus merkitsi jatkosodan alkamista.

Elokuussa isä siirtyi komennuksella kansanhuoltoministeriön yhdyskuntaupseeriksi. Myös toiveet Viipurin takaisin valtaamisesta nousivat ja Osuusliike Torkkelin toiminnan käynnistämistä alettiin suunnitella.

Elokuun 29. päivänä 1941 Viipurin linnan tornissa liehuikin taas Suomen lippu. Isä lähetettiin Viipuriin kansanhuoltoupseeriksi eli sotilasvirkamieheksi. Kaupunki oli kärsinyt vakavia vaurioita ja puolet rakennuksista oli tuhoutunut. Muun muassa kotitalomme, niin sanottu Markeloffin talo ja keskustoimitalo vaurioituivat pahoin talvisodan pommituksissa.

Isän työpäivät olivat pitkät, sillä olihan hänellä kaksi virkaa täytettävänä – kansanhuoltoupseerin ja Osuusliike Torkkelin toimitusjohtajan työt. Syyskuussa avattiin jo ensimmäinen myymälä katkeran pakoajan jälkeen.

Isällä oli vaikeaa erossa perheestään

Olli-veljeni sairastui ja oli pitkään heikona, välillä häntä hoidettiin sairaalassakin. Isälle oli vaikeaa elää erossa perheestään etenkin silloin, kun lapset sairastivat tai oli jokin juhlapyhä.

Ikävä kaiheresi, mutta sekä kirjeet että tapaamisen odotus toivat iloa. Haikeat olivat aina perheen tunnelmat, kun isä joutui lyhyen käyntinsä jälkeen palaamaan takaisin Viipuriin. Savijärveltä hän lähti usein yöjunalla sunnuntaina, jotta maanantaiaamuna pääsi heti töihin käsiksi.

Isä tallensi päiväkirjoihinsa näitä tuntojaan ja vaihteitaan töidensä edistymisestä sekä yleistä tietoa sodanajan tapahtumien etenemisestä päivä päivältä. Kotona meillä oli seinällä kartta, johon merkittiin rintamatapahtumien muutokset nuppineuloilla.

Perhe pääsi palaamaan Viipuriin

Syyskuun viimeisenä päivänä vuonna 1942 muutimme takaisin Viipuriin. Vaikka kotitaloamme oli pommitettu, se oli korjattu kaakeliuuneja myöten ja saatoimme palata entiseen asuntoomme.

Koko perhe iloitsi, kun pitkästä ajasta voitiin viettää rauhassa yhteistä elämää vanhassa kodissamme. Me lapset palasimme kouluun, joka jälleen aloitti uudelleen toimintansa.

Pääsin ylpeänä marssimaan suikka päässä sotilaspoikien mukana suuressa paraatissa. Isä suunnitteli meille uutta taloa Neitsytniemestä hankitulle tontille.

Osuusliikkeen suuret laajentamissuunnitelmat olivat pitkällä, ja tarkoitus oli alkaa toteuttaa niitä heti rauhan tultua. Usko Vi-

purin tulevaisuuteen eli vahvana.

Neuvostoliitto aloitti pommitukset

Toisin kuitenkin kävi. Helmikuussa vuonna 1944 Neuvostoliitto aloitti Helsingin ja muiden rannikkokaupunkien pommitukset. Isä siirsi perheensä heti turvaan lähestyvän rintaman tieltä taas Liikkalaan Sulo-sedän perheen luo.

Meille oli haikeaa jättää Viipuri ja hyvin alkanut uusi aika siellä. Isä joutui tietysti jäämään Viipuriin hoitamaan työtään ja muun muassa siirtämään tavaravarastoja Anjalaan.

Suurhyökkäyksen rajuus ja nopeus yllätti sekä pakotti väestön pikaisesti lähtemään kaupungista viikon sisällä. Viimeisen tavarakuorman mukana poistuivat isäni ja apulaisjohtaja **Reino Kellari** aamuyöllä 20. kesäkuuta. Samana päivänä neuvostojoukot valtasivat kaupungin.

Muutto Inkeröisiin syksyllä 1944

Syksystä 1944 alkaen asuimme Inkeröisissä; ensin pari talvea Tehtaanmäellä ja sitten keskustassa niin sanotussa **Paavilaisen** talossa lähellä Anjalan sillankorvaa. Muuttoa oli siis monia ja lopulta päädyimme suureen Harvialan taloon pidemmäksi aikaa.

Isän tehtäviin kuului aluksi Osuusliike Torkkelin toiminnan alasajo ja Anjalaan suurella vaivalla tuotujen liikkeen tavaroiden myyminen. Osuusliikeaатteen vankka kannattaja ryhtyi tuohon aikaan myös yksityisyrittäjäksi. Hän omisti Inkeröisissä pärehöyläämön, Kotkassa höyrypesulan ja Mäntyharjulla sementtivalimon.

Joskus me lapsetkin pääsimme niitä tarkastamaan. Höyrypesulan mainoksia me pojat jaoimme Kotkassa postiluukuista.

Evakkomatka päättyi Kuopioon

Myöhemmin perheeni muutti Kuopioon, kun isäni nimitettiin Kuopion Osuusliikkeen toimitusjohtajaksi.

Snellmanipuiston vierellä sijaitsevaan funkkistaloon muutettiin samoja huonekaluja, tauluja ja muita henkilökohtaisia esineistöä, jotka olivat koko ajan kulkeneet mukamme kaikissa vaiheissamme talvisodan syttymisestä rauhan aikaan.

Pala tuttua kotia oli näin aina ollut läsnä kaikissa muuttuvissa asuinpaikoissamme. Evakkomatka päättyi Kuopioon, mutta Viipurin lumo muistoinen ei ole koskaan poistunut sydämestäni.

**MATTI JA LAURA MÄNTTÄRI (taulu 3917), teksti
MATTI MÄNTTÄRIN KUVA-ARKISTO**

Kertoja on Mänttärin Sukuyhdistyksen yhden perustajajäsenen Evert Mänttärin 90-vuotias poika. Tekstin kirjoitti isän sanelun mukaan tytär Laura Mänttäri. Juttu on luettavissa kokonaisuudessaan verkkosivuilta.

Polkien museolle. Järvenpäälinen Mika Härmä polkaisi synnyinkylänsä kotiseutumuseolle ennen kuin starttasi kotimatkaa. Mies kuuluu Suomen pitkänmatkapyöräilijöihin.

Sukumuseolla takana vilkas vuosi

Liikkalan kylän kotiseutumuseo tarjoilee kattauksen tavallisen väen elämään kolmessa eri museotilassa.

Mänttärin Sukuyhdistyksen ylläpitämällä kotiseutumuseolla Kouvolan Liikkalan Mänttärinmäellä vieraili viime vuoden aikana museon vieraskirjan mukaan yhteensä yli 120 henkilöä. Lisäksi museon verkkosivuille eMuseo-palvelussa tehtiin viime vuoden aikana lähes 400 sivulatausta ja 70 kirjautumista.

Kesäkausi museolla alkaa kansainvälisenä museopäivänä, jota vietetään vuosittain 18. toukokuuta. Lisäksi museo on osallistunut viimeiset kaksi vuotta Suomet Kylät ry:n Avoimet kylät -tapahtumaan kesäkuun toisena lauantaia.

Perinteiseen tapaan museo on avoinna säännöllisesti aina heinäkuussa sunnuntaisin ja Museomäellä järjestettävien kesäseurojen aikana.

Kahden viime vuoden aikana sesonki on jatkunut vielä joulukuussa, kun museon ovet on pidetty avoinna Suomen Kylät ry:n Avoimet Joulukylät -tapahtuman aikana. Tällöin museossa on ollut esillä jouluperinteisiin keskittynyt erikoisnäyttely.

Sukumuseo on osa Kymenlaakson maakuntamuseon aluemuseoverkoston. Mänttärin sukumuseo on myös geokätkökohde, ja kätköllä on tehty viime vuoden loppuun mennessä 151 kirjausta. Kätkö on julkaistu Geocaching-sivustolla syyskuussa 2017.

Polkupyörällä museoon 40 vuoden taun jälkeen

Kotiseutumuseon avauspäivä osui viime vuonna helatorstaille. Aurinkoinen, mutta kolea sää ei kävijöitä pelottanut, sillä Museomäellä vieraili ihmisiä sopivan tasaisesti päivän aikana.

– Sellaiset nelisenkymmentä vuotta sitten kävin täällä viimeksi. Silloin paikalla oli vain vanha aitta, järvenpäälinen **Mika Härmä** (taulu 11075) kertoi.

Härmä on kotoisin Liikkalasta, jossa hänellä on edelleen vapaa-ajan asunto. Paljon pyöräilevä mies palasi Kymenlaaksosta polkien nykyiseen kotikaupunkiinsa Uudellemaalle.

– Museolla olevia esineitä on meillä kotona aikanaan ollut, mutta eipä niitä ole talteen laitettu. Mielenkiintoinen paikka – täytyy tulla joskus uudelleen, Härmä tuumasi ennen starttipolkaistuaan.

Pyöräilijänä miehen mieleen päällimmäisenä jäivät mieleen verstaan seinällä esillä olleet polkupyörän renkaat toisen maailmansodan ajoilta.

– Tiesin, että sellaisia on ollut, mutta nyky-päivänä tuntuisi aika ilkiältä sellaisilla ajella,

Härmä pohdiskeli.

"Hyvin koottu museokokonaisuus"

Liikkalalaiset **Marja-Leena** ja **Anssi Ahola** (taulut 6555 ja 8054) poikkesivat Sukumuseolle toista kertaa elämässään.

He vierailivat museolla ensimmäisen ker-
ran viime joulukuussa, jolloin kohteena olivat Marian ja Matin kamarin sekä verstaas. Nyt tutustumiskohteena oli myös aitta.

– Tämä on ihan hyvä keksintö, sillä täällä näkee millaista elämä on ollut ennen. Jälkipolvia pitäisi myös käyttää täällä, he sanoivat.

Marja-Leena Aholan mielestä kotiseutumuseo on hyvin koottu kokonaisuus, joka esittelee esineistöä monipuolisesti.

Aholat tunnustautuvat museoihmisiksi.

– Kun liikkeelle päästään, niin käymme museoissa. Meillä on myös Museokortit hankittuna, Marja-Leena kertoi.

He kertoivat olevansa kaikkiruokaisia museoiden suhteen. Aholat käyvät museoissa myös erilaisille retkille osallistuessaan.

– Mikä vain museo käy, joka kohdalle sattuu. Poikamme asuu Tampereella, jossa olemme kiertäneet museoita muun muassa Vapriikissa.

Ennen Sukumuseota Aholoiden edellinen museovierailu oli Kouvolan Poikilo-museoissa katteremontin aikana.

– Siellä saimme rauhassa kierrellä, kun ei ollut juuri muita. Poikilossa olemme käyneet usein silloin, kun näyttely vaihtuu, Marja-Leena jatkoi.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti ja kuvat

Kotiseutumuseo Sukumuseo (Asemankulma 9, Liikkala) on avoinna tapahtumien aikaan, heinäkuussa sunnuntaisin kello 12–18 ja sopimuksesta soittamalla museo-vastaava Ari Lehtomäelle numeroon 0400 975 042. Vapaa pääsy. Verkkomuseo löytyy osoitteesta www.emuseo.fi/sukumuseo.

Verkkomuseoon puhelimella. Riina Kuukka-Härmä testasi sukumuseon eMuseo-sovellusta ladatessaan QR-koodin älypuhelimellaan.

"Suvulla on merkitystä"

Kirkkoherra Johanna Pesonen muistuttaa ajassa elämisen ja tulevaisuuteen katsomisen tärkeydestä.

Kirkkoherran nimikirjoitus. Anjalankosken seurakunnan kirkkoherra Johanna Pesonen kirjoitti nimensä Sukumuseon vieraskirjaan. Taustalla kanttori Elina Hyvönen.

– Suku luota Herraan, yhdessä ja porukalla, Anjalankosken kirkkoherra **Johanna Pesonen** tiivistä hartaustekstinsä sanoman.

Pesosen omat sukujuuret ovat Karjalassa. Hänen isä on Viipurista ja äiti Suistamolta. Hän kantaa ylpeänä äitinsä tekemää Pyhäjärven kansallispukua.

– Kun sukuni tulevat rajan takaa, kotikonnuille ei voi noin vain enää mennä ja tällä hetkellä sinne ei pääse ollenkaan, kun rajat ovat kiinni.

Pesonen liittyi vanhempiensa kuoleman jälkeen Viipuri-seuraan, koska häntä alkoi kiinnostaa sukunsa juuret.

– Isoisäni oli kultaseppänä Viipurissa, joten sieltä alkoi löytyä paljon merkintöjä omiin juuriin.

Hän korosti, että suvulla on merkitystä, jotta ihminen tietää juurensa ja kuuluvansa johonkin joukkoon.

– Serkut voivat olla vaikka ympäri maailmaa, ja kun kohdataan, on hauska jakaa muistoja.

"Tärkeää kasvattaa tulevia sukupolvia"

Pesonen on työskennellyt Anjalankosken seurakunnassa huhtikuusta 2011, jota ennen hän työskenteli Ruotsinpyhtään seurakunnassa.

– Nyt erityisesti on tärkeää elää tässä ajassa ja katsoa tulevaisuuteen sekä tarjota mahdollisuuksia lapsille ja nuorille. Jos emme kasvata tulevia sukupolvia nyt, meidän on ihan turha täällä keikkua, hän muistutti.

Lämpimän heinäkuun lopulla pidetyissä kesäseuroissa veisattiin lopuksi virret "Suvivirsi" ja "Taas kukkasilla kukkulat". Säestyksestä vastasi Anjalankosken seurakunnan kanttori **Elina Hyvönen**.

Tilaisuuden päätteeksi kahviteltiin ja tutustuttiin sukumuseoon. Kesäseuroihin osallistui noin 30 henkilöä.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti ja kuva

Rollaattorilla liikkeellä. Pirkko Naukkarinen on tuttu näky Kuopion kaduilla, sillä hän hoitaa itse kauppa- ja apteekkiasiansa.

100 vuotta täyttä elämää

Pirkko Naukkarinen on virkeä yli 100-vuotias, joka käy Veteraaniperinneyhdistyksen tapaamisissa.

En minä ole tehnyt mitään urotekoja, eikä minun elämäni niin ihmeellistä ole ollut, toppuuttee Kuopiossa asuva **Pirkko Naukkarinen** (o.s. **Pylkkänen**, taulu 999) pyytäessään haastattelua häneltä. Vaikka ihmisten elinikä onkin pidentynyt, ei ihan jokainen sentään 100-vuotisjuhliaan pääse viettämään.

Naukkarinen oli kuusilapsisen perheen toiseksi vanhin lapsi. Pirkon ollessa vain 9-vuotias, hänen isänsä kuoli ja äiti jäi huolehtimaan perheestä yhdessä mummon kanssa.

He asuivat Myllykoskella, Kymijoen rannalla olevassa talossa, eikä tuohon aikaan ollut mitään kodinkoneita, joten työtä kahdeksanhenkisessä perheessä riitti. Myös Pirkon rooli pienemmistä sisaruksista huolehtimisessa

kasvoi äidin jäätyä leskeksi, sillä hän oli vanhin tytöistä.

Rintamalta löytyi sotasaalis

Kun talvisota syttyi vuonna 1939, oli Naukkarinen vasta 15-vuotias, rippikoulun käynyt tyttö. Täytettyään 18 vuotta, hän liittyi Lotta Svärd -järjestöön ja työskenteli jatkosodan aikana lottien pitämässä kanttiinissa rintamalla Karjalan Kannaksella, Raudussa.

Asemasodan aikana tilanne oli toisinaan rauhallinen. Miehet olivat juoksuhaudoissa, välillä tykit paukkuivat ja korsuissa elämä oli alkeellista. Kuitenkin lottakanttiinista sai muun muassa kirjoja sekä hygieniatarvikkeita ja Kastor-liedellä keitettiin korviketta.

Koska Naukkarinen työskenteli ilmavoimien alaisuudessa, alkoi nuoren tytön tehdä

kovasti mieli päästä lentämään, joten hän sai puhuttua itselleen kyydin kaksipaikkaisen tiedustelukoneen kyytiin. Päässä oli nahkainen lentäjän lakki, kun hän matkasi lentokoneella elämänsä ensimmäisellä lennolla Laatokan yllä.

Sodan päätyttyä Naukkarinen jäi vielä työskentelemään kenttäsairaalaan Luumäelle. Rintamalla hän oli tavannut myös tulevan puolisonsa **Pauli Naukkarisen**, ”sotasaaliin”, kuten Naukkarinen asian leikkisästi ilmaisi. Sodan päätyttyä nuori pari meni naimisiin ja asettui asumaan Uttiin.

Pian tulostaan ilmoitti myös ensimmäinen lapsi. Tuohon aikaan kaikesta oli pula, eikä äitiysvaatteita ollut saatavilla, joten Naukkarinen teki kahdesta lottapuvusta itselleen äitiysmekon. Sota-aikaan hän oli kuitenkin

kyllästynyt siihen, että kaikki vaatteet olivat harmaita, joten hän värjäsi armeijan harmaan manttelinsa muuripadassa ruskeaksi.

Veteraaniperinneyhdistys kutsuu edelleen

Miehen työ Puolustusvoimien palveluksessa kuljetti Naukkariset myöhemmin Utista Kuopioon, jossa Pirkko Naukkarinen yhä edelleen asuu.

– Minulta jäi koulut käymättä, koska silloin kun olisi pitänyt opiskella, oli sota, Naukkarinen sanoo.

Työpaikka löytyi Kuopion vuosina kuitenkin Sokos-tavaratalosta, jossa Naukkarinen työskenteli 15 vuoden ajan. Naukkarisilla on yhteensä neljä lasta, kuusi lastenlasta ja kymmenen lastenlastenlasta. Naukkarisen lapsista kaksi asuu ulkomailla, kuten myös osa heidän jälkikasvustaan.

Aiemmin Naukkarinen kävi usein tyttärensä luona Saksassa, mutta ei enää pysty matkustamaan ulkomaille heikentyneen näkönsä vuoksi.

– Minulla on enää 10 prosenttia näköä jäljellä. Ja myöntäisiköhän vakuutusyhtiö enää edes matkavakuutusta tämän ikäiselle?

Naukkarinen on silti vielä erittäin aktiivinen ikäisekseen. Hän hoitaa edelleen itse kauppa- ja apteekkiasiansa rollaattoria apuna käyttäen sekä käy nykyisen Veteraaniperinneyhdistyksen eli entisten Lottien ja Sotaveteraanien yhdistysten tapaamisissa.

– Aina pitää yrittää. Jos jää sängynpohjalle makaamaan, niin kohta ei pääse enää minnekään, Naukkarinen sanoo topakasti.

TERHI PUUSTIJÄRVI (taulu 3100), teksti

NAUKKARISEN KOTIALBUMI, kuvat

*Pirkko Naukkarinen täytti 100 vuotta
10.12.2023. Hän vietti juhliaan perhepiirissä.*

Lotta. 18-vuotias Pirkko Naukkarinen työskenteli jatkosodan aikana lottien pitämässä kanttiinissa rintamalla Karjalan Kannaksella.

Aune Mänttari 1936–2023

MSY:n kuva-arkisto

Aune Mänttari (1936–2023) toimi kansanedustajana vuosina 1972–1975. Kuva on otettu hänen 60-vuotispäiviltään vuonna 1992.

Puutarhuri ja entinen kansanedustaja **Aune Mänttari** (o.s. Partanen) kuoli Haminassa Kymenlaaksossa 20.11.2023. Hän oli syntynyt Kontiolahdella Pohjois-Karjalassa 23.7.1936.

Aune rakasti kukkia ja puutarhanhoitoa ja toimikin puutarhurina ja kukka-kauppiaana lähes koko aikuisen elämänsä. Hänen istuttamiensa omenapuita, kunnostamia puutarhoita ja puutarhanhoidon oppejaan on vielä pitkään näkyvillä ympäristössämme. Aunen motto oli "Työ on elämänmuoto".

Monet muistavat Aunen myös politiikasta. Hänet valittiin vuonna 1972 äänivöryllä Eduskuntaan Pohjois-Karjalan vaalipiiristä Suomen Maaseudun Puolueen (SMP) kansanedustajaksi. Edustajan ura jäi yhteen kauteen, mutta poliittinen vaikuttaminen jäi elämäntavaksi. *).

Aunen poliittista toimintaa voi kuvailla oikeudenmukaisuuden tavoitteluksi. Usein hän puolusti kantaansa järkähtämättä. Koko elämänsä hän seurasi päätöksentekoa ja uutisia, sekä kommentoi ja pyrki vaikuttamaan asioihin niin paikallisesti, alueellisesti, kuin kansallisestikin. Aune myös osallistui ahkerasti veteraanikansanedustajien tapaamisiin ja maanpuolustuskursseille.

Aune opetteli ajamaan autoa jo nuorena naisena

Aunen elämäнкаarelle mahtui monia historiallisia tapahtumia. Hän oli sota-ajan lapsi. Hänen nuoruutensa sijoittui jälleenrakennusaikaan ja aikuisuuteen kuului yhteiskunnallisia mullistuksia sekä nousu- ja laskukausia.

Aune eli jokaista aikakautta sen ehdoilla ja mukana. Hän oli yrittäjäsielu. Hän opetteli ajamaan autoa jo nuorena, joka ei ollut ollenkaan tavallista naiselle siihen aikaan. Aune seurasi aikaansa ja toteutti visioitaan läpi vuosikymmenten. Digiajan koittaessa hän opetteli käyttämään tietokonetta ja älypuhelinia, ja näin pysyi mukana maailman menossa.

Perhe ja suku olivat Aunelle tärkeitä. Hän vieraili usein lasten ja lastenlasten luona, ja Viime vuosina vietimme perheen kesken joka kesäisiä puutarhajuhlia heinäkuun lopulla. Aunelle oli tärkeää, että puutarhassa kukki kukat, ja lapsille oli herneitä ja porkkanoita poimittavaksi ja puutarhan polkuja juostavaksi.

Aunea kaipaamaan jäivät lapset, lapsenlapset, lapsenlapsenlapset sekä ystävät ja sukulaiset. Aune saatettiin haudan lepoon edesmenneen miehensä Taiston viereen Kontiolahden hautausmaalle läheisten läsnäollessa 9.12.2023.

ULLA MÄNTTÄRI-TIKKA (taulu 2188), teksti

Kirjoittaja on Aune Mänttärin tytär.

*) Niinipuun toimituksen täydennys: Aune Mänttari toimi Suomen Maaseudun Puolueen eduskuntaryhmässä 22.1.–7.10.1972 ja Suomen Kansan Yhtenäisyyden puolueen kansanedustajana 17.10.1972–26.9.1975.

Miesten sarjan voittajat. Keskellä miesten sarjan mestari Kimmo Palmu. Vasemmalla kolmanneksi sijoittunut Ville Oksanen. Oikealla toiseksi tullut Kari Knuuttila yhdessä jälkipolvensa kanssa.

Sukugolfia vaihtelevassa säässä

Kanava Golfin kentälle starttasi 16 golffaria.

Järjestyksessään 26. sukugolf-kilpailu pelattiin vaihtelevassa säässä Kanava Golfin kentällä Asikkalan Vääksyssä viime syyskuun alussa. Kilpailuun starttasi 16 pelaajaa, joista ensikertalaisia olivat **Ville** ja **Lassi Oksanen** (taulu 10440). Vuosien tauon jälkeen paluun sukugolf-kentälle teki Juha Heijari (taulu 10975).

– Tiukkaa, tuulta, aurinkoa ja sadetta. Kai-kenlaista säää mahtui kierrokseen, kilpailunjohtaja **Aki Huovila** (taulu 2009) kertoi.

Miesten sarjan voitti **Kimmo Palmu** (taulu 13447) 34 pisteellä, toiseksi sijoittui Kari Knuuttila (taulu 4060) 32 pisteellä ja kolmanneksi löi Ville Oksanen 32 pisteellä. Naisten sarjan voittajaksi selviytyi **Virpi Markkanen** 32 pisteellä.

Pelimuotona oli pistebogey, ja kilpailussa käytiin kolme erikoiskilpailua. Lähimmäs lippua vaikealla par 3 -väylällä löi Lassi Oksanen 8,60 metrin päähän.

Pisimmästä draivista eli avauslyönnistä

vastasi **Leena Raudasmaa** (taulu 9099) vajaan metrin erolla seuraavaan. Parhaan lyöntipelituloksen (scratch) teki **Kari Knuuttila** selvittämällä kentän 86 lyönnillä.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti
AKI HUOVILA JA PETRI HUOVI, kuvat

*Seuraava sukugolf-kilpailu järjestetään Hirvihar-
haaran Golfin kentällä (Vanha Soukkiontie 945)
Mäntsälässä lauantaina 15.9. Lähdöt kello 13
alkaen. Kilpailumaksu on 65 euroa/pelaaja, joka
sisältää tulospalvelun ja yhden range-poletin.
Ilmoittautumiset ensisijaisesti sähköpostitse: su-
kugolf@niinipuu.fi sunnuntaihin 8.9. mennessä.
Ilmoittautua voi myös puhelimitse Aki Huovilalle
050 530 5171 tai Petri Huoville 040 593 4044.*

TULOKSET

26. SUKUGOLF-KILPAILU

Lähimmäs lippua: Lassi Oksanen 8,60 metriä

Pisin draivi: Leena Raudasmaa

Paras lyöntipelitulos: Kari Knuuttila 86 lyöntiä.

Kokonaiskisa:

- 1) Kimmo Palmu (KyG) 34 pistettä
- 2) Kari Knuuttila (LG) 32
- 3) Ville Oksanen (KosG) 32
- 4) Virpi Markkanen (KGV) 32
- 5) Panu Peltola (KGV) 31
- 6) Leena Leppälä (SGR) 31
- 7) Timo Ukkola (KosG) 30
- 8) Jari Leppälä (SGR) 30
- 9) Juha Heijari (KaaG) 29
- 10) Lassi Oksanen (KosG) 27
- 11) Jari Huovila (GPi) 27
- 12) Aki Huovila (KkG) 27
- 13) Jorma Mänttari (MeG) 25
- 14) Leena Raudasmaa (TGK) 24
- 15) Petri Huovi (LaG) 23
- 16) Vertti Huovila (KkG) 14

Nuorempaa polvea. Vertti Huovilan avauslyönti. Takana Jari Leppälä.

Hienoja väyliä. Leena Leppälän lähestymislyönti yli bunkkerin.

Tihkua, tuulta, aurinkoa, sadetta. Kierrokselle mahtui kaikenlaista säätä.

Voittaja keskittyy. Avoimen kilpasarjan voiton vei Teijo Johansson. Ku-
vassa hän keskittyy suoritukseensa.

Historian toinen Mänttari Open sai liikkeelle lähes 160 friba-heittäjää

Ankkapurhan kentällä pelattiin kahdeksassa sarjassa.

Viime vuoden Mänttari Open -frisbeegolfkilpailu pelattiin Kouvolan Anjalassa Ankkapurhan frisbeegolfradalla elokuun alussa. Kisa oli kaikille avoin ja paikalla oli myös muita kuin Mänttärin sukuun kuuluvia.

Kisoissa pelattiin yksilökilpailuja lopulta yhteensä viidessä sarjassa ja lisäksi parikilpailuja kolmessa tasoluokitellussa sarjassa. Yksilökilpailussa oli kaikkiaan mukana 76 pelaajaa ja parikisoissa 40 paria eli 80 heittäjää.

– Sää suosi heittäjiä: aamupäivän pilvipouta vaihtui aurinkoiseksi iltapäiväksi parikisojen ajaksi, kilpailunjohtaja **Jari Kaukiainen** (taulu 4021) kiitteli.

Kisailijoita oli peleissä mukana laajasti ympäri kaakkoista Suomea.

Osallistujapalaute myönteistä

Avoimen sarjan mestariksi heitti itsensä **Teijo Johansson** (taulu 11053), mutta koko yksilökisan parhaan tuloksen heitti **Jyri Ruopsa**.

Osallistujapalaute oli viimevuotiseen tapaan erittäin positiivista.

– Sekä rataa ja muita alueen fasilitetteja että mukavan rentoa kisatunnelmaa historiallisella kartanon alueella kehuttiin kovin, Kaukiainen iloitsi.

Järjestyksessään ensimmäiseen Mänttari Openiin toissa vuonna osallistui yksilösarjassa 75 pelaajaa ja 40 paria omassa sarjassa.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti

AMANDA KAUKIAINEN (taulu 4021), kuva

Ankkapurha Disc Golf Club järjestää yhdessä Mänttärin Sukuyhdistyksen kanssa järjestyksessään kolmannen kaikille avoimen Mänttari Open -kilpailutapahtuman Ankkapurhan 20-väyläisellä frisbeegolf-radalla (Ankkapurhantie 11) Kouvolan Anjalassa lauantaina 20.7. kello 9.30 (kisa kello 10) alkaen. Ilmoittautuminen ja tulospalvelu Metrixissä. Lisätietoja voi kysyä sähköpostitse: manttariopen@gmail.com.

**Parturi
Tarja Puhakka**

045 269 7889

3492

T:mi Pihatimpuri

Laukkoski
www.pihatimpuri.fi

14495

Koulutettu hieroja Jari Lampinen

KUNTO-MEKKA

Pallokentäntie 4, 45700 Kuusankoski
P. 050 5680404

8006

Maansiirtotöitä kaivurikuormaimella
Urakoitsija

HANNU HARJU

Okansuora 19 46900 Inkeroinen
0400 854 489

6234

16- ja 19-paikkaiset
pikkubussit tilausajoon

Ma-Sa Lines Ay

P. 040 565 9623
www.masalines.fi

2852
7796

2842

KIVELÄN MERIKALA

Kyminsuuntie 187, 48600 Kotka
puh. 05 260 6773

9200

Turvetuotannon, metsäalan ja
maanrakennusalan palvelut.
Hakemyynti

PJ TURVE

Petri Jussila
Palosentie 382 A, 46710 SIPPOLA
0400 550 917

2915

KONEURAKOINTI

J. LEHTOMÄKI

040 779 4549

11020

Kengitys- ja ohjastajapalvelut

T:mi Kari Venäläinen

040 5839 536

2849

HAKAHUOLTO Oy

Puomikuja 5 49400 Hamina

05 344 8500

32

**KOIVISTON
autokoulu**

Sibeliuskatu 24 HAMINA
0400 554 104
info@koivistonautokoulu.fi
www.koivistonautokoulu.fi

3201

**RADALLA
RESORT**

Majoitus - ravintola - kokous- ja
juhlapalvelut Iitin Urajärven rannalla

www.radallaresort.fi
Uimarantie 1, 47400 Kausala

6409

Valaisimien erikoisliike

VALOHUONE

Salpausselänkatu 27 45100 KOUVOLA
p. 05 3117 177, fax. 05 3117 175
valohuone@valohuone.fi

10518

HITSAUSTARVIKKEET
MIG.TIG.PLASMA.LASER.

LADEK WELDING

P. 0207 300 300 www.ladek.fi
e-mail: ladek@ladek.fi

4089

Tres Hombres Consulting Group Oy
trescon.fi

Parturi-Kampaamo

ADELE

Kouvola

7980

TOIKAN KULJETUS

Hamina

11927

**RAKENNUSLIIKE
KALEVI SUNTIO OY**

MÄKELÄNKANKAANTIE 1, 49490 NEUVOTON
www.suntiorakentaa.fi

11488

keittiö-,wc-,pesuhuone-,sauna- ym. remontit
RAKENNUS JA SANEERAUS

S.LEHTOMÄKI

46750 Liikkala p. 0500 936 020
www.slehtomaki.fi

11020

VTT:n vedeneristysertifikaatti

**TEPPOSEN
KUKKA**
JA HAUTAUSTOIMISTO

Sibeliuskatu 25, Hamina, puh. 05 344 4460

KEVÄT
JOKA PÄIVÄ
9-18 9/11-15

11953

Vihanneksia

J & A MÄKELÄ

Ilvesvuorenkatu 11, 01900 Nurmijärvi
Puh. 09 825 0401

12610

pipeline

Jalmari Mänttari
Puh. 040 1697 447

2186

Rakentaja, kunnostaja, korjaaja, kaikkea mitä tarvitset sähköstä ammattitaidolla.

SIPPOLAN SÄHKÖ JA KONE
46710 SIPPOLA
veli.lonka@sippolansahkojakone.fi
P. 040 588 6106

643

Tikankatu 3 Karhula
puh. 05 340 0360
www.sportpiste.fi

9182

HIERONTAPALVELU HANNA NUKALA

2849

LEISTIN LEIPOMO
Vanha Sutelantie 47, Kotka
puh. 05 2601 040
Leivonnaiset tuoreina leipomosta
ma-pe 6-17, la 6-12

7391

**KONEURAKOINTI
T. ANTTILA**
0400 771 320

25

KONERAUTA TAAVETTI
Kauppakatu 20
53500 Taavetti
Puh. 05 417 1131

1850

**LAVARAKENNE
RAUTAHEIMO KY**
Metsäkylä

1765
4670

VEDINMESTARIT
05 368 4412

2431

Muutot ja kuljetukset
JYRKI PAKKANEN
Kouvola 040 716 0603
www.jyrkipakkanen.fi
Myös pianot, flyygelit, kassakaapit
ja muuttolaatikkovuokraus

11674

TUIJAN KUKKIS
Kukka- ja lahjavarakauppa
Tuija Kahilampi
tuijakahilampi@outlook.com
Kauppakulma, Isoympyräkatu, Hamina
040 741 1327, tuijankukkis.ekukka.fi

9285

Metson tila
Hieronta Majoitus Juhlat Kokoukset
Terhi 040 758 2025
Hovintie 15, Metsäkylä
www.metsonmajoitus.fi

15748

**KYMEN
VUOKRAHALLIT**
Toni Mänttari
040 776 4691

4851

**KYMEN
BETONILEIKKAUS**
Somerotie 5, KOUVOLA
05 3753 660, 0400 653 038
Tiili- ja betonirakenteiden timantti-
poraukset, sahaukset ja purkutyöt.

1247

Jalon Mylly Oy
Liikkalantie 820, Liikkala
Puh. 0400 559 491 www.jalonmylly.fi
Vehnä-, ruis- ja ohrajauhot,
ryynit ja hiutaleet
Soita ja kysy lisää.

4844

**Kuntohoitaja
Anne Vakkari**
Juholanmäentie 23, 46800 Myllykoski
Puh. 045 678 1263

1665

kattopellit seinäpellit ikkuna- ym. pellit
vesikourut tikkaat lumiesteet kävelysillat
KYMEN PELTIRAKENNE
Mäyrämäenpolku 2 MYLLYKOSKI
puh. 05 3635 341
kymenpeltirakenne@gmail.com
www.kymenpeltirakenne.fi

280

Ravintola PORTINPIELI
Mirja Koivu
Hamina
05 374 7878

12871

Merilkon
010 439 6800
040 5003 444
Informaatiopalveluja
www.merilkon.fi

5283

MYLLYKOSKEN LASI KY
Jämsperintie 1 Myllykoski
P. 05 3636 071 F. 05 325 4819
IKKUNA-, ERISTYS- JA KUVIOLASIT, PELLIT, TURVAURAT AUTOJEN JA
TRAKTOREIDEN LASIT, ASENNUSPALVELU TAIDE- JA ASKARTELUTAR-
VIKKEET, KEHYSTYSTYÖT
www.myllykoskenlasi.fi

8394

**Kuljetusliike
KARI POLVELA**
Eerolansuorantie 119
33680 Tampere
03 3600 940 0400 635 358

7041

GRILLIRAVINTOLA
HERKKULES
Apetta ja kahvia
PORVOO

11020

Tienlanaukset Lumenauraukset
JORMA AULIN
17500 Padasjoki
0400 354 608

2149

**RAKENNUSLIIKE
Ismo Liikkanen Ky**
Rakentaminen ja kuljetuspalvelut
Liikkasentie 38 49660 Pyhäntä
Puh. 0400 358 738, 05 3551 176
Fax. 05 3551 156

11898

TAKSI Klemola
Hamina
0400 553 555

456

JUVEKIM
ANTIKVARIAATTI ARVO PAPERI
Avoimena ti-ke-to 12.-18.00.
OSTAA/MYY KIRJOJA JA KERÄILYTAVARAA.
LÄNTINEN PITKÄKATU 26, TURKU
P. 0400 527 382 www.juvekim.fi

15934

**METSÄKYLÄN
AUTOMETALLI**
Raine Eerola P. 0400 657 617
Mesänummentie 251, 49540 Metsäkylä
www.metsakylanautometalli.syhi.fi

3717

HAMINA TRAILER
Teollisuuskatu 20
49400 Hamina
05 3448 480

12095

KOUVOLAN HAMMASASEMA Oy

Erikoishammasteknikko **SATU OKSANEN**
Kauppakeskus Hansa, Keskikatu 4, Kouvola, käynti ulkokautta Keskikadulta
Kenraalintie 4, Myllykoski
Ajanvaraus:
www.kouvolanhammasasema.fi

10440

Teemme elintarvikehygieniakoulutuksia ja hygieniapassitestauksia ympäri Suomen.
Testin käännökset eri kielille. Ota yhteyttä, niin järjestetään passit kuntoon!

• **hygieniapassi.pro**

Keittiömestari, yrittäjä, valmentaja
Tommi Pylkkänen 050 911 6348
tommi.pylkkanen@gmail.com

1006

Palveleva kultasepäniike Kouvolan keskustassa

KORUNDI

Keskikatu 10, Kouvola
Puh. 050 477 4422
kultajahoepaja.fi

9798

NETTIPUOTI VILLANELLA

www.villanella.fi
www.facebook.com/asustekauppa.villanella/
asustepuoti.villanella@pp.inet.fi

2791

KONETYÖ S. HALONEN

Traktorikaivuutyöt, sade- ja salaojatyöt,
piha- ja puutarhatyöt, Kurottajapalvelut
Kiinteistöjen konetyöt

Soitellaan

0400 151 590

328

Anjalankosken
JUHLA- & HAUTAUSPALVELU OY
Sairaalankaari 3 A, 46860 Keltakangas
Puhelin 0400 354 477
www.anjalankoskenhautauspalvelu.fi

10269

**makuja avoimesta
puuhiiligrillistä**

Opintie 6

050 4620 247 info@ravintolaesmira.fi

11484

Paikalliselta toimittajalta

- ◆ Hiekoitussepelit Myös astioiden täyttöpalvelu
- ◆ Kalliomurskeet ja -sepelit
- ◆ Kuljetus- ja kuormauspalvelut
- ◆ Nosturiauto- ja nostokorityöt

J. TOIKKA

Tilaukset ja tiedustelut (05) 363 4415, 0400 251 007 jarmotoikka.fi

4451

HALLITUSKADUN HAMMASLÄÄKÄRIASEMA

Hammaslääkäri Ilkka Anttila

**Implantti- ja nukutushoidot, proteesit,
perushammashoidot, zoom-valkaisu**

Hallituskatu 13-15 A, 45100 Kouvola,

www.halham.fi puh. (05) 375 4790

3488

Eräliike RIISTAMAA

Tapiontie 2, 45160 Kouvola
P. 05 375 0288. Ma-pe 10-17
Oravannahkatori 1, 02120 Espoo
P. 09 4110 1290 Ma-pe 11-18
www.riistamaa.fi

680

LOUNASKAHVILA

PULLAPISTE

Torikeskus, Jyväskylä

014 613 511

12783

KULJETUKSIA
vuodesta 1948 alkaen

ARPOSALO

Kytöahonkuja 9, 46800 Myllykoski
Puh/fax 05 3656 045
040 512 1590 /Vesa Arposalo

4091

elementit.fi

Tiloja arjen elämyksille.

6409

MYyntITUOTTEET MYÖS VERKOSSA

[www.niinipuu.fi/
tuotteet](http://www.niinipuu.fi/tuotteet)

MÄNTTÄRIN SUKUYHDISTYKSEN

MYyntITUOTTEET

Näin tilaat

- puhelimitse: numerosta 040 737 5238/Aila Huovi tai 0400 975 042/Ari Lehtomäki
- verkkosivulta: www.niinipuu.fi/tuotteet
- sähköpostitse: sukutuotteet@niinipuu.fi
- postitse: Mänttärin Sukuyhdistys ry, Sippolantie 717 B, 46710 Sippola

Laskun saat tuotteiden mukana. Hintoihin lisätään postikulut.

Tuotteita voit ostaa myös tapahtumissa. Kirjatuotteita voi ostaa myös Reunan kirjakaupasta (Myllykoskentie 9, Myllykoski).

LOPPUUNMYyntI JATKUU

25 €
(nh.50€)

MÄNTTÄRIN SUKUKIRJA

Kaksiosainen sukukirja,
sisältää tietoja suvun jäsenistä.
Koonnut Eero Mänttari.

15 €

JUOKSUPIPO LOGOLLA

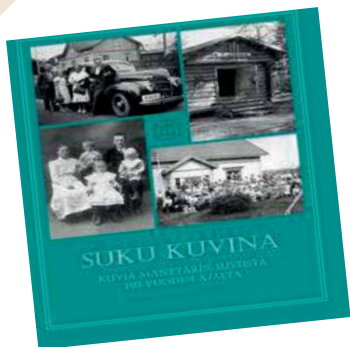
musta, yksi koko, 95 % puuvilla
ja 5 % elastaania

10 €

TUUBIHUIVI LOGOLLA

musta, yksi koko, 100 % polyesteri

SUKU KUVINA 22 €

Kuvateos esittelee Mänttärin sukua
150 vuoden ajalta.

**NIINIPUUN
VARJOSSA 25 €**

Teos kertoo Mänttärin Sukuyhdistyksen vaiheista vuodesta 1934 tähän päivään.
Toimittanut Leena Morottaja.

SURUADRESSIT 10 €

Valitse tilatessasi lauseet seuraavan numeroinnin mukaan:

1. Sinuun, Herra, minä turvaan. Minun aikani ovat sinun kädessäsi.
2. Jeesus sanoo: Minä olen ylösnousemus ja elämä, joka uskoo minuun se elää, vaikka olisi kuollut.
3. Täällä Pohjantähden alla on nyt kotomaamme, mutta tähtein tuolla puolen toisen kodon saamme.
4. Emme unohda muistoa kaunistaa, hyvää. Viime leposi olkoon rauhaa, syvää.
5. Opetä meille, miten lyhyt on aikamme, että saamme viisaan sydämen.
6. Hiljaa, hiljaa kuljen tietä ikuiseen, silmäni mä suljen, aika levon on.
7. Siellä kukkia täynnä on maa, siellä uupunut levätä saa.
8. Jumalan kämmenellä on suoja lämmiä, hellä.
9. Ilman tekstiä

Adresseja on myynnissä myös Anjalankosken Juhla- & Hautauspalvelussa (Sairaalanranta 3A, Keltakangas, puh. 0400 354 477 ja Reunan kirjakaupassa (Myllykoskentie 9, Myllykoski, puh. 040 578 8049)

KORVAKORUT

Kultainen 185,00 €/pari

Hopeinen 70,00 €/pari

RINTAMERKKI JA RIIPUS

Rintamerkki, kultaa 80€

Prässätty riipus, kultaa 160€

Hopeinen riipus 40€

120 €

SOLMIONEULA

Merkki kultaa, neula hopeaa

KORUNDI

ELÄMÄNPOLKUJA 15 €

Suvun jäsenten kirjoittamia elämäntarinoita 1900-luvun alkupuolelta. Kovakantinen, koko 210x230 mm. 240 sivua. Yli 150 valokuvaa. Toimittanut Eero Mänttari.

PÖYTÄSTANDAARI 40 €

sis. marmorijalustan ja tangon

ISÄNNÄNVIIRI

* pituus 5 m (8-12 m salko) **100 €**

* pituus 4m (6-8 m salko) **70 €**

Jotkut asiat vain ovat parempia paperilla

Rakastan käydä kirjastoissa, lainata kirjoja ja hypistellä niiden sivuja lukiessani

- Marjut Lehto

Eräänä iltana radiota kuunnellessani juontaja pohti lähetyksessä, mitä kaikkea häneltä löytyy vielä paperisena. Jäin itsekkin pohtimaan asiaa.

Nykyään niin kauppaliistoille, muistilistoille kuin oman talouden budjettisuunnitelmille löytyy omat matkapuhelinsovellukset. Kännykästä löytyy kalenteri, johon voi merkitä omat menonsa, ja sovelluskaupasta voi kaivaa esiin harjoituspäiväkirjan, johon on näppärä kirjata tehdyt treenit.

Kaikki tiedot löytyvät omasta mobiililaitteesta, joka kulkee monilla ihmisillä paikasta toiseen aina mukana. Myönnän, että itselläni on kauppalistasovellus kännykässä, mutta useimmissa kauppareissuilla kuljetan mukana käsin kirjoitettua kauppalappua.

Omistan paperisen kalenterin, johon merkitsen kaikki tulevat menot ja muistettavat asiat. Olen joskus yrittänyt siirtyä digitaalisen kalenterin käyttämiseen. Se oli epäonnistunut kokeilu, enkä kokenut sitä omakseni.

Kotona pöydälläni saattaa olla kalenterin lisäksi erillisiä muistilappuja sekä kauppalista. Suunnitellen mielelläni myös tulevan viikon ruoat etukäteen ja mikäpä sen parempi tapa kuin kirjata ne käsin ylös paperille tai kalenteriin.

Toimittajana työpöydälläni on niin ikään kalenteri, johon kirjaan tärkeät tapaamiset ja palaverit. Näiden lisäksi pöydällä komeilee kerrallaan pari lappusta. Yhteen on kirjattu tietylle päivälle suunnitellut työt ja toiseen lista tulevista töistä, jotka eivät juuri sillä hetkellä ole niin ajankohtaisia.

Toki meillä on töiden suunnittelua varten yhteinen digitaalinen työväline. Tätä käytän lisäksi, jotta myös kollegani ovat kartalla siitä, mitä minulla on työn alla. Omat menoni ja suunnitelmani tarkistan kuitenkin käsin kirjoittamistani lapuista.

Yksi tärkeimmistä paperisista asioista, joista en suostu luopumaan, ovat tietenkin kirjat. Olen viime aikoina innostunut kuuntelemaan äänikirjoja, mutta lukemistani teoksista suurin osa on edelleen paperisia. Rakastan käydä kirjastoissa, lainata kirjoja ja hypistellä niiden sivuja lukiessani.

Paperista kirjaa lukiessani pystyn hyppäämään mukaan tarinaan täysin eri tavalla kuin kuunnellessani teosta. Äänikirja jää monesti taustalle muun touhun ohessa ja jossakin vaiheessa huomaa, että osa tarinasta on mennyt täysin ohi. Sama koskee lehtiä. Nykyään monet lehdet ovat luettavissa digitaalisena. Itse kuitenkin nautin siitä, kun saan istahtaa pöydän ääreen lukemaan paperista lehteä kahvikupposen kera.

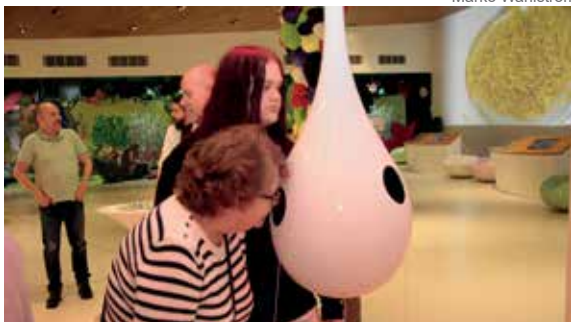
Matkapuhelin sovelluksineen ehkä helpottaa elämää ja kaikki tarvittava tieto pysyy aina mukana. Itselleni paperiset asiat ovat kuitenkin toimivampi vaihtoehto – ja samalla vähenee ruudun parissa vietetty aika.

MARJUT LEHTO (taulu 11774)

Kirjoittaja on toimittaja ja Niinipuu-lehden vakituinen avustaja.

— TUOMAS MÄNTTÄRI 2024 —

Tuoksuja testaamassa.
Vierailulla ryhmä pääsi arvaamaan tuotteita tuoksun perusteella.

Uudenmaan Mänttärät Fazerilla

VANTAA. Uudenmaan Mänttärät saivat aimoannoksen karkkitietoutta ja täyslaidallisen suomalaista makeishistoriaa opastetulla kierroksella Fazerin Vierailukeskuksessa Vantaan Vaaralassa viime lokakuun puolivälissä.

Vierailijaryhmä haistoi, maistoi ja koki Suomen suurimman makeistehtaan klassikoita ja niiden vaiheita. Oppaana vierailulla toimi elintarvikekemisti, gourmetkokki **Tapio Yrjänäinen**.

– Jokaikinen päivä meidän suklaatehdas tekee noin 100 000 kiloa suklaata, ja tänään pääsette syömään siitä osan. Voitte aloittaa noin tuhannella kilolla Fazerin Sinistä, mikä valmistuu tunnin vierailun aikana, hän sanaili.

Fazer sai alkunsa **Karl Fazerin** 132 vuotta sitten perustamasta kahvilasta Helsingin Klauvikadulta. Vaaralan makeistehtaan lisäksi konserniin kuuluu Suomessa leipomo Vaasassa, sokerimakeistehtas Lappeenrannassa, leipomo, kauramylly ja ksylitolitehdas Lahdessa, kauratuotteiden tuotanto Korialla sekä noin 37 leipomomyymälää S-ryhmän kauppajen yhteydessä.

Yritys toimii kahdeksassa maassa ja vie tuotteita noin 40 maahan työllistäen noin 6 000 työntekijää.

Vierailun päätteeksi ryhmä pääsi maistelevaan karkkeja mieltänsä mukaan. Kiitoksena käynnistä matkaan lähti myös tulaikassasi. Vierailulle osallistui 14 henkilöä.

MARKO WAHLSTRÖM

Pirkanmaan Mänttärät esillä Sampolassa

Uusia tuttavuuksia. – Joskus joku on leikkisästi sanonut, että puolet Kaakkois-Suomesta kuuluu Mänttärin sukuun, Sari Ranta totesi. Kuvassa messutiskin takana Pirkanmaan Mänttäreiden yhteyshenkilöt Päivi Lampinen (vas.) ja Anne Kalliola.

julkaisuja.

– Mielenkiintoista on se, kuinka sukututkimus on muuttunut ja kehittynyt viime aikoina muun muassa niin tanskalaisten ja ruotsalaisten kuin suomalaisten televisio-ohjelmien myötä.

Espoolainen **Jutta-Mari Rautevaara** (taulu 1139) poikkesi Mänttärin Sukuyhdistyksen ja Niinipuu-lehden osastolle sattumalta.

– Omat juuret merkitsevät itselleni todella paljon. Mökkimme on lähellä suvun kantasijoja, jossa olen viettänyt koko lapsuuteni parhaimmat hetket – ja siellä vietämme edelleen parhaimpia hetkiä.

Sukututkimuspäivän järjestää Tampereen seudun sukututkimusseura yhteistyössä Tampereen seudun työväenopiston kanssa. **MARKO WAHLSTRÖM**

MÄNTTÄRIN SUKUYHDISTYS ry

Sippolantie 717 B, 46710 Sippola

manttari@niinipuu.fi

Jäsen- ja osoiterekisteriasiat: 0400 552 235

Marko Wahlström

www.niinipuu.fi

Pankkitili: FI18 5200 0650 0017 50

HALLITUS

Puheenjohtaja: Minna Mänttärä,
Sippolantie 717 B, 46710 Sippola,
+ 358 50 302 9220,

minna.manttari@niinipuu.fi

Varapuheenjohtaja: Sami Porkka,
Saverontie 390 b as 1, 45460 Savero,
+ 358 400 558 597, sami.porkka@niinipuu.fi

Sihteeri: Maija Vanhala, maija.vanhala@niinipuu.fi

Taloudenhoitaja: Sari Riivari,
Valkjärventie 112, 49540 Metsäkylä
+358 40 848 3169, sari.riivari@niinipuu.fi

Nuorisotoiminta: Eetu Pesu,
Facebook: @eetupesuu, eetu.pesu@niinipuu.fi

Projektitehtävät: Ari Puhakka,
Rautakorventie 63, 46800 Myllykoski,
+ 358 400 430 068, ari-pekka.puhakka@niinipuu.fi

VALTUUSKUNTA 2020 - 2024

Puheenjohtaja:

Olli Sipilä (taulu 10775),
Suunnittelijankatu 4 B 41, 00880 Helsinki
+ 358 40 543 1480, olli.sipila@niinipuu.fi

Varapuheenjohtaja: Terhi Ruotsalainen
(taulu 11484), Lappeenranta
+ 358 40 777 1768, terhi.ruotsalainen@niinipuu.fi

Jäsenet

Daniel Borshagovski, Tukholma (taulu 4386)
Mia Berlin, Helsinki (2957)
Atte Helminen, Vantaa (2319)
Simo Kantele, Helsinki (6936)
Amanda Kaukiainen, Kotka (4021)
Annariitta Kottonen, Kauniainen (13 259)
Päivi Lampinen, Tampere (7508)
Lauri Lehtomäki, Hamina (11022)
Arto Mänttärä, Kouvola (11496)
Anne-Riitta Mänttärä, Jyväskylä (3926)
Esa Mänttärä, Espoo (10790)
Marja-Riitta Mänttärä, Kotka (2948)
Markku Mänttärä, Hämeenlinna (7531)
Pekka Mänttärä, Hamina (2186)
Roy Mänttärä, Kotka (3916)
Tuomas Mänttärä, Helsinki (3978)
Markku Pakkanen, Kouvola (2852)
Pekka Päivärinne, Lahti (1139)
Anna-Leena Riitaoja, Espoo (10794)
Sari Riivari, Hamina (8087)
Kari-Matti Sahala, Pornainen (14495)
Marja-Leena Vainio, Kouvola (3835)
Ilkka Varmavuo, Lahti (9701)
Jyrki Venäläinen, Hamina (2847)
Reetta Väänänen, Kuopio (15740)
Iina Wahlström, Loimaa (1943)

Kotiseutu tutuksi. Liikkalassa järjestetään perinteiseen tapaan parituntinen kotiseutuiltaapäivä lokakuun lopulla. Viime vuonna kylän elinkeinoelämää valottanut tapahtuma keräsi paikalle noin 70 henkeä.

Sukututkimuksen päivä 11.4.

Sukuseurojen Keskusliitto ja Sukuviesti-lehti järjestävät Sukututkimuksen päivänä Sukulaisten jäljillä tapahtuman Sellon kirjaston kansalaistorilla (Leppävaarankatu 9). Espoon Leppävaarassa torstaina 11.4. kello 16–19. Tilaisuudessa ovat mukana muun muassa kirjailija, taidehistorioitsija, filosofian tohtori Anna Kortelainen ja Suomen Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja Teppo Ylitälo. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Valtuuskunnan kokous 13.4.

Valtuuskunnan kokous pidetään Kouvolan matkakeskuksen (rautatieasema, Hallituskatu 3) yhteydessä toimivan ravintola Assan Popsis -nimisen lounasravintolan kabinetissa lauantaina 13.4. kello 14–16. Kokous pidetään läsnäollen, mutta kokoukseen voi osallistua myös etänä. Ennen kokousta ohjelmassa on buffet-lounas kello 13 alkaen.

Kotiseutumuseo avoinna 18.5.

Sukuyhdistyksen ylläpitämässä Sukumuseossa (Asemankulma 9, Liikkala) pidetään ovet avoinna kansainvälisen museopäivän kunniaksi lauantaina 18.5. kello 10–17. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Kotiseutumuseo avoinna 8.6.

Sukuyhdistyksen ylläpitämässä Sukumuseossa (Asemankulma 9, Liikkala) pidetään ovet avoinna valtakunnallisen Avoimet kylät -tapahtuman kunniaksi lauantaina 8.6. kello 10–17. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Mänttärin suvun taidenäyttely Haminassa 7.7.–3.8.

Järjestyksessään kahdeksas Mänttärin suvun taiteilijoiden taidenäyttely Haminan pääkirjaston Kirjastogalleriassa (Rautatienkatu 8) ke–su 10.7.–3.8. kello 11–18. Näyttelyn kaikki teokset tulevat nähtäville myös Niinipuun verkkogalleriaan. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Kotiseutupäivät Vantaalla 30.8.–1.9.

Vantaa täyttää kaupunkina 50 vuotta. Yksi Vantaan juhluvuoden pää tapahtumia on elo–syyskuun vaihteessa järjestettävät Valtakunnalliset kotiseutupäivät. Tapahtuma on samalla Kotiseutuliiton 75-vuotisjuhlavuoden huipentuma.

Sukugolfkisa Mäntsälässä 15.9.

Jo 27. sukugolf-kilpailu järjestetään Hirvihaaran Golfin kentällä (Vanha Soukkiontie 945) Mäntsälässä lauantaina 15.9. Pelimuotona pistebogey, lisäksi erikoiskilpailut. Lähdöt kello 13 alkaen. Kilpailumaksu on 65 euroa, joka sisältää tulospalvelun ja yhden rangeoletin. Ilmoittautumiset ensisijaisesti sähköpostitse osoitteella sukugolf@niinipuu.fi sunnuntaihin 8.9. mennessä. Ilmoittautua voi myös Aki Huovilalle puhelimitse numerolla 050 530 5171 tai Petri Huoville puhelimitse numerolla 040 593 4044.

Uudenmaan Mänttärin Ainolassa 28.9.

Uudenmaan Mänttärin vierailevat Aino ja Jean Sibeliuksen kotimuseo Ainolassa (Ainolankatu 1) Järvenpäässä lauantaina 28.9. kello 13.30 alkaen. Avoin opastuskierros alkaa kello 14. Opastus kuuluu museolipun hintaan, Museokortti käy. Opastetun kierroksen jälkeen yhteinen kahvihetki (omakustanteinen) Cafe Auliksessa, joka on avoinna kello 17 asti. Ilmoittautumiset torstaihin 19.9. mennessä sähköpostitse osoitteella uusimaa.manttari@niinipuu.fi tai puhelimitse Atte Helmiselle numerolla 040 553 8879.

Kuulutko sukuuni -messutapahtuma 12.–13.10.

Vantaan Seudun Sukututkijat ry. järjestää Kuulutko sukuuni -messutapahtuman ammattiopisto Variassa (Tennistie 1, Hiekkaharju) Vantaalla lauantaina 12.10. kello 10–17 ja sunnuntaina 13.10. kello 10–16. Suomen suurin sukutapahtuma. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Kotiseutuiltaapäivä Liikkalassa 27.10.

Kotiseutuiltaapäivä teemalla ”Liikunta ennen ja nyt” järjestetään Liikkalan VPK-talolla (Pien-Liikkalantie 408) Kouvolassa sunnuntaina 27.10. kello 14–16. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Pirkanmaan Mänttärin Vapriikissa 2.11.

Pirkanmaan Mänttärin vierailevat Museokeskus Vapriikin (Alaverstaanraitti 5) näyttelyssä ”Unijan Australia: seitsemän sisaren tarinat” lauantaina 2.11. kello 13. Omakustanteinen, Museokortti käy. Näyttelykierroksen jälkeen yhteinen kahvihetki (omakustanteinen) museoravintola Valsissa, joka on avoinna kello 17.30 asti. Ilmoittautumiset torstaihin 24.10. mennessä sähköpostitse osoitteella pirkanmaa.manttari@niinipuu.fi tai puhelimitse Päivi Lampiselle numerolla 040 717 6570.

Kotiseutumuseon joulu 2.–22.12.

Sukumuseo (Asemankulma 9, Liikkala) valmistautuu joulun sekä esittelee entisajan joulunviettoon kuuluvia tapoja osana Avoimet joulukylät -tapahtumaa. Museo on avoinna päivittäin kello 10–17. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Sukututkimuspäivä Tampereella 25.1.

Sukututkimuspäivä Sampilassa (Sammonkatu 2) lauantaina 25.1.2025 kello 10–16. Tampereen Seudun Sukututkimusseura järjestää.

Muistathan ilmoittaa kotoa pois muuttaneen lapsesi uuden osoitteen Mänttärin Sukuyhdistykselle. Osoitteenmuutoksen voi tehdä verkkosivulta www.niinipuu.fi löytyvän sähköisen lomakkeen avulla tai lähettää sähköpostia osoitteella: osoitemuutos@niinipuu.fi. Osoitteenmuutokset voi ilmoittaa myös puhelimitse Marko Wahlströmille numeroon + 358 400 552 235.

Sukujuhaviikonloppu 20. - 21.7.2024

Sukumessut Myllykoskella 20.7.

Sukumessut Myllykosken Seuratalon (Myllykoskentie 7) lämpiössä kello 10–17. Näytteilleasettajina 14 paikallista, alueellista ja valtakunnallista sukuseura- ja sukututkimustoimijaa. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Kädentaitojen näyttely 20.7.

Kädentaitojen pop up -näyttely Myllykosken Seuratalon (Myllykoskentie 7) lämpiössä kello 10–17. Kaikille avoin, vapaa pääsy. Näyttely on avoinna myös Mänttärin Sukuyhdistyksen sukujuhlan yhteydessä sunnuntaina 21.7. kello 10-17.

Opastettu kävelykierros 20.7.

Opastettu kävelykierros "Patruunan jäljillä" Myllykoskella klo 11. Lisämaksullinen, maksu oppaalle. Lähtö Myllykosken Seuratalolta (Myllykoskentie 7). Kävelykierrokselle mahtuu mukaan 25 henkilöä. Hinta: 10 euroa/henkilö, maksu oppaalle käteisellä tai kortilla. Ilmoittautumiset ennakoon sähköpostitse osoitteella sukujuhla@niinipuu.fi. Järj. Kouvolan Matkailuoppaat ry.

Sukututkimusseminaari 20.7.

Mistä tulet, minne menet -sukututkimusseminaari Myllykosken Seuratalon (Myllykoskentie 7) kokoustilassa kello 11.45–16.30. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Mänttari Open -fribakisat 20.7.

Ankkapurha Disc Golf Club järjestää yhdessä Mänttärin Sukuyhdistyksen kanssa kaikille avoimen Mänttari Open -frisbeegolfkilpailun Ankkapurha Disc Golf Parkin 20-väyläisellä kentällä Kouvolan Anjalassa (Ankkapurhantie 11) lauantaina 20.7. kello 9.30 (kisa kello 10) alkaen. Ilmoittautuminen (ja tulospalvelu) järjestetään Discgolfmetrixissä. Lisätietoa voi kysyä sähköpostitse osoitteella manttariopen@gmail.com. Yksilökisat starttaavat heti aamulla, parikisat heitetään iltapäivällä. Sarjat: avoin kilpasarja, harrastesarja (metrix-rating alle 850), naiset, M+50, M+70 ja juniorit alle 15 vuotta. Järjestäjä pidättää oikeuden yhdistää sarjoja tarvittaessa. Kolme parasta jokaisessa sarjassa palkitaan.

Liikkalan Vallit avoinna 20.7.

Arja ja Ekke Lekander opastavat vierailijoita Liikkalan Vallien (Pien-Liikkalantie 408) historiaan lauantaina 20.7. kello 12–14. Kaikille avoin, vapaa pääsy. Kohde on omatoimisesti tutustuttavissa koko päivän ajan.

Kotiseutumuseo avoinna 20.–21.7.

Sukuyhdistyksen ylläpitämässä Sukumuseossa (Asemankulma 9, Liikkala) pidetään ovet avoinna sukujuhaviikonloppuna lauantaina ja sunnuntaina 20.–21.7. kello 10–17. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Teatteria Myllykoskella 20.7.

Kuvelman "Aamupuhde Mänttärin talossa vuonna 1668, joskus heinäkuun alkupuolella" kenraaliharjoitus Myllykosken Seuratalon (Myllykoskentie 7) juhlasalissa kello 17. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Iltajamit Myllykoskella lauantaina 20.7.

Iltajamit Myllykosken Kerholla (Tehtaankaari 3) kello 18 (ovet aukeavat), kello 19–24 (soitto alkaa terassilla, säävaraus). Musiikista vastaa Pyötsiä Bros. Kaikille avoin, vapaa pääsy. Jatkoilla karaokea.

Juhlajumalanpalvelus Myllykoskella 21.7.

Juhlajumalanpalvelus Myllykosken kirkossa (Myllykoskentie 11) kello 10. Saarna: Seppo Sipilä. Liturgi: Anjalankosken seurakunnan pastori. Musiikki: Anjalankosken seurakunnan kanttori. Kaikille avoin, vapaa pääsy.

Sukukokous ja -juhla Myllykoskella 21.7.

Sääntömääräinen sukkokokous Myllykosken Seuratalolla (Myllykoskentie 7) kello 13–15. Sukujuhla Seuratalolla kello 15–16.30. Ks. erillinen ohjelma sivuilta 12–13.

Mänttärin Sukuyhdistys ry pidättää oikeudet ohjelmamuutoksiin. Päivitetyt tapahtumatiedot löytyvät verkkosivulta www.niinipuu.fi.

Sukuyhdistyksen koruntekijä vaihtui

KOUVOLA. Mänttärin Sukuyhdistyksen koruntuotteiden uusi tekijä on kouvola-lainen kultaseppä **Katri Henttonen** (taulu 9798).

Alalla vuodesta 2001 toiminut yrittäjä työskentelee koru- ja hopeapaja Korundissa Kouvolan ydinkeskustassa. Liike on jatkanut alan paikallista perinnettä, sillä samalla paikalla on toiminut kultaseppäliike jo puolen vuosisadan ajan, ennen Korundia Hopeapaja **Olli Ronkka** Ky 35 vuotta.

Olli Ronkan opissa kasvaneet ja kehittyneet kultasepät **Katri Henttonen** ja **Sirkku Valonen** ottivat liikkeen vetovastuun vuonna 2014. Vuoden 2022 alusta Henttonen ryhtyi yksinyrittäjäksi, kun Valonen siirtyi Pohjanmaalle.

Mänttärin Sukuyhdistyksen koruntekijänä vuodesta 2004 toiminut **Jukka Nikkanen** (taulu 2354) Inkeroisista lopetti yritystoimintansa vuoden 2021 lopulla. Idea sukuriipuksesta syntyi lievestuorel-

sen kelloseppämestari **Aarre Mänttärin** (taulu 7538) ideasta vuonna 1970.

Sukumerkistä tehtyä korua saa ostaa sukuyhdistykseltä varastotuotteena rintaneulana sekä hopeisena ja kultaisena riipuksena. Lisäksi myynnissä on sukumerkillä varustettuja korvakoruja ja solmioneuloja, joita saa jatkossa tilauksesta. **MARKO WAHLSTRÖM**

Kaakossa tavataan!

Yhteistyökumppanit:

Myllykosken Kerho Oy

Kouvola
Matkailuoppaat ry

